

a

alzheimer
nederland

Jaarverslag 2019

Stichting Alzheimer Nederland

Bekijk het digitale jaarverslag 2019 op www.alzheimer-nederland.nl/resultaten

Inhoud

Deel I - Bestuursverslag	3
Inleiding	4
1 Missie en doelstellingen	5
2 Resultaten	7
2.1 Wetenschappelijk onderzoek	7
2.2 Belangenbehartiging en hulp	9
2.2.1 Belangenbehartiging	9
2.2.2 Hulp en advies	12
2.3 Communicatie en publieksvoorlichting	13
2.4 Fondsenwerving	14
3 Organisatie en omgeving	15
3.1 Bestuur en medewerkers	15
3.2 Raad van Toezicht	18
3.3 Onze omgeving	21
3.4 Risicomanagement	24
4 Financiën	25
4.1 Efficiënte besteding van middelen	25
4.2 Ons vermogens- en beleggingsbeleid	25
5 Korte vooruitblik	27
5.1 Begroting voor 2020	29
Deel II - Jaarrekening 2019	31
Deel III - Overige gegevens	59

alzheimer
nederland

Deel I

Bestuursverslag

Bekijk het digitale jaarverslag 2019 op www.alzheimer-nederland.nl/resultaten

Inleiding

2019 was een bijzonder jaar voor Alzheimer Nederland. Om maar een paar hoogtepunten te noemen: met collectanten in het hele land (en tegen de huidige trends in) realiseerden we een record aan collecteopbrengst, we vierden ons 35-jarig jubileum in aanwezigheid van Koningin Maxima in een Alzheimer Café én reikten daar het eerste gouden Vergeet-mij-nietje uit aan een gouden vrijwilliger. Mensen met dementie organiseerden zelf een dementie-event tijdens een groot internationaal Dementie Congres in Den Haag. En uit nationaal en internationaal dementieonderzoek kwam positief bericht waarmee we weer een stap dichterbij de oplossing komen. Het is duidelijk dat we een lange adem nodig hebben voor een toekomst zonder dementie. Daarom zijn we enorm dankbaar dat onze achterban ons in staat stelt om een grote bijdrage te leveren aan dit hoognodige wetenschappelijk onderzoek.

Bekijk de hoogtepunten van 2019 op alzheimer-nederland.nl/resultaten

Dit was nooit mogelijk geweest zonder alle betrokkenen, de bevolgen inzet van alle medewerkers, vrijwilligers en natuurlijk onze donateurs.

Gerjoke Wilmink
directeur-bestuurder

Missie en doelstellingen

Dementie raakt steeds meer mensen. Momenteel hebben 280.000 mannen en vrouwen in Nederland een vorm van dementie. In 2040 zal dit aantal meer dan een half miljoen zijn. Iedereen krijgt met de ziekte te maken: als patiënt, als mantelzorgers of in familie- of vriendenkring. Alzheimer Nederland wil zich – samen met zo veel mogelijk anderen – voor hen inzetten.

Missie

We moeten dementie voorkomen of genezen. En tot die tijd maken we ons sterk voor het verbeteren van de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun omgeving.

Onze doelstellingen

We hebben onze missie uitgewerkt in de volgende vier doelstellingen:

- **De toekomst waarin dementie voorkomen of genezen kan worden, dichterbij brengen**
Dit doen we door te investeren in wetenschappelijk onderzoek en voorlichting te geven over de risico's op dementie en mogelijkheden voor preventie.
- **De levenskwaliteit van mensen met dementie en hun omgeving verbeteren**
We bieden mensen die met dementie te maken hebben, hulp en informatie en zetten ons in voor betere zorg. Ook ondersteunen we onderzoek dat zich richt op de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving.
- **Zo veel mogelijk mensen inspireren en middelen mobiliseren voor een toekomst zonder dementie**
Dit doen we door donateurs te werven en geld in te zamelen en door heldere communicatie en informatie over ons werk.
- **Onze organisatie goed neerzetten als spil in de samenwerking rond dementie**
Deze doelstelling komt tot uiting in al ons werk en de manier waarop we ons als organisatie in verschillende verbanden opstellen.

Gezondheidsfonds én patiëntenorganisatie

Al ons werk draait om de wensen en behoeften van mensen met dementie en hun omgeving. We vormen een platform voor iedereen die met de ziekte te maken heeft, en zetten ons in voor hulp, informatie, belangenbehartiging en wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast willen we de maatschappij stimuleren om goed te leren omgaan met mensen met dementie. Omdat we ook een sterke vrijwilligersorganisatie zijn kunnen we onze beide rollen – gezondheidsfonds én patiëntenorganisatie met grote regionale invloed – goed combineren waardoor we deze activiteiten optimaal kunnen uitvoeren.

Om oplossingen sneller te realiseren en de kwaliteit van leven van mensen met dementie en mantelzorgers zo veel mogelijk te behouden, moeten we krachten bundelen. Iedereen kan iets doen: mensen met dementie, donateurs, mantelzorgers, hulpverleners, onderzoekers, beleidsmakers en anderen. De medewerkers en vrijwilligers van Alzheimer Nederland willen hen zo veel mogelijk verbinden aan elkaar en aan onze missie: streven naar een toekomst zonder dementie.

We willen de stem van mensen met dementie nóg duidelijker laten horen, ook door hen steeds meer te laten participeren in onderzoek en in onze belangenbehartiging (patiëntparticipatie naast mantelzorgerparticipatie). Ons aanbod aan offline en online hulp, advies en informatie willen we verder integreren, zodat ze elkaar nog meer versterken. En we willen onze regionale zichtbaarheid versterken: in de buurt, in de wijk, in de gemeente. Daarvoor is de inzet van onze duizenden vrijwilligers in de 48 regionale afdelingen onmisbaar.

In 2019 hebben we onze meerjarenstrategie verder uitgewerkt. Alzheimer Nederland is dé autoriteit op het gebied van dementie. Vanuit die rol willen we, medewerkers en vrijwilligers, onder meer bereiken dat meer dan 80% van de mensen met dementie en hun mantelzorgers zich beter ondersteund voelt en willen we jaarlijks meer investeren in wetenschappelijk onderzoek. Ook willen we bereiken dat de samenleving steeds dementievriendelijker wordt.

Resultaten

We werken aan onze doelstellingen op verschillende terreinen. Deze terreinen versterken elkaar en zijn vaak ook nauw met elkaar verbonden. In onze financiële verantwoording onderscheiden we echter drie soorten doelbestedingen: 1) wetenschappelijk onderzoek, 2) belangenbehartiging en hulp, 3) communicatie en publieksvoorlichting.

2.1

Wetenschappelijk onderzoek

Alzheimer Nederland is de grootste private partij in Nederland die wetenschappelijk onderzoek naar dementie financiert. Het onderzoek dat wij ondersteunen richt zich op een beter leven voor mensen met dementie nu en een toekomst zonder dementie voor volgende generaties. Wij ondersteunen onderzoek naar de oorzaken van dementie, tijdige diagnose, preventie en behandeling en naar mogelijkheden om de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun mantelzorgers te verbeteren.

In 2019 investeerden we een **recordbedrag van € 4,8 miljoen** in onderzoek. Daarmee hebben we 40 projecten (mede) mogelijk gemaakt. Bij de beoordeling van onderzoeksvoorstellen werken we niet alleen samen met (internationale) wetenschappers, maar raadplegen we ook mensen met dementie en mantelzorgers.

Onderzoek binnen het *Deltaplan Dementie*

Alzheimer Nederland ondersteunt veel onderzoek in het kader van het *Deltaplan Dementie*. In het voorlaatste jaar van dit nationale programma werd door Alzheimer Nederland geïnvesteerd in 25 projecten voor in totaal ruim € 3,5 miljoen. Daarmee kwam de totale bijdrage van Alzheimer Nederland sinds de start van het onderzoeksprogramma in 2013 op ruim € 13 miljoen, waarmee 121 projecten (mede) gefinancierd werden.

Het **onderzoeksprogramma *Memorabel*** is onderdeel van het *Deltaplan Dementie*. Dit jaar steunden we binnen de 8^e subsidieronde van *Memorabel* drie onderzoekers met totaal € 300.000 ten behoeve van een fellowship. Onderzoekers kregen van ons een cofinanciering van ieder € 100.000. Ook werden 22 ingediende onderzoeksvoorstellen binnen deze ronde online beoordeeld door 110 mantelzorgers. Naast bovenstaande toekenning zegde Alzheimer Nederland eind 2019 toe om het onderzoeksprogramma in 2020 opnieuw te steunen met € 750.000. Dit geld, dat werd geworven via de deelnemers aan de *VriendenLoterij*, wordt in 2020 in samenspraak met ZonMw uitgegeven aan dementieonderzoek.

Het **Europese programma *JPND*** voor onderzoek naar neurodegeneratieve ziekten valt ook onder het *Deltaplan Dementie*. In 2019 investeerde Alzheimer Nederland € 450.000 in drie onderzoeken binnen de subsidieronde gericht op gepersonaliseerde geneeskunde (*Personalised Medicine*). Daarnaast werd de toezegging van € 500.000 in 2017 aan de *JPND* ronde 'Gezondheid en zorg' dit jaar geconcretiseerd. Dit jaar werd bekend welke projecten een toekenning kregen en Alzheimer Nederland steunt 4 projecten in die ronde met ieder € 125.000. Deze projecten gingen midden 2019 van start.

Daarnaast hadden we weer een **eigen subsidieronde voor innovatief fundamenteel onderzoek**, waarin we subsidies toekenden aan 18 onderzoeksprojecten tot een totaalbedrag van € 2.061.000. Hiermee doorbraken we voor het eerst in de ruim 25-jarige geschiedenis van deze ronde, de grens van € 2 miljoen aan toekenningen. Deze innovatieve subsidieronde wordt gezamenlijk georganiseerd met collega-organisaties uit Frankrijk en Duitsland. Er is een wetenschappelijke raad verbonden aan deze internationale samenwerking. Op onze website leest u meer over de stand van zaken van onderzoek: alzheimer-nederland.nl/onderzoek/stand-van-zaken

Fellowships: ondersteuning van uitwisseling

Negen talentvolle onderzoekers kregen een fellowship (beurs) in het kader van ons programma om kennis rond dementie wereldwijd uit te wisselen. Zeven onderzoekers gingen met deze beurs naar het buitenland, terwijl twee Nederlandse onderzoeksinstituten zeer ervaren buitenlandse collega's uitnodigden om hun expertise in Nederland in te zetten. In totaal werd er € 275.000 toegekend aan de Nederlandse onderzoekers en instituten.

Young Outstanding Researcher Award

In 2019 hebben we voor het eerst de Young Outstanding Researcher Award, of kortweg de YOR-Award uitgereikt. Met deze prijs voor buitengewoon talentvolle jonge onderzoekers willen we wetenschappelijk talent behouden voor het dementieonderzoek. Te vaak verlaten talentvolle onderzoekers noodgedwongen het onderzoeksveld door gebrek aan subsidies en vaste aanstellingsplekken. De eerste winnaar van de YOR-Award was onderzoeker dr. Kay Deckers. Deze 31-jarige neuropsycholoog/epidemioloog is werkzaam bij het Alzheimer Centrum Limburg, dat onderdeel uitmaakt van de Universiteit Maastricht/MUMC. Hij gaat de prijs gebruiken voor een vervolg op eerder onderzoek naar leefstijlfactoren en de kans op het krijgen van dementie.

Lees het nieuwsbericht hierover op alzheimer-nederland.nl/nieuws/talentprijs-2019

Ondersteuning van de Alzheimer Centra

Eind 2019 kende Nederland vier Alzheimer Centra, namelijk Alzheimer Centrum Limburg, Amsterdam Alzheimercentrum, Radboud Alzheimer Centrum en Erasmus MC Alzheimercentrum. Begin januari werd een vijfde Alzheimer Centrum geopend in Groningen. Alzheimer Centra krijgen jaarlijks **een basissubsidie** van Alzheimer Nederland. Daarnaast werden 5 projecten toegekend in samenwerking met de Alzheimer Centra en andere onderzoeksinstellingen. In totaal steunden we het onderzoek naar dementie op deze manier met bijna € 615.000. Lees het nieuwsbericht hierover op alzheimer-nederland.nl/nieuws/vijfde-alzheimercentrum-geopend

Overige projecten in 2019

- Evenals voorgaande jaren boden we financiële **steun voor congresbezoek, stages, het drukken van proefschriften en het organiseren van wetenschappelijke congressen**. In totaal voor een bedrag van € 80.000.
- In juni organiseerden we de jaarlijkse **Mix & Match-bijeenkomst**, dit jaar samen met ZonMw. In totaal 170 onderzoekers deelden hun kennis over onderzoek naar dementie en namen deel aan de diverse workshops.

- Op onze website publiceren we regelmatig **berichten over onderzoek naar dementie**. In 2019 ging het best gelezen artikel over onderzoek naar genetische varianten die beschermen tegen dementie. Dit artikel werd ruim 18.000 keer gelezen. Maar ook 2 artikelen over mogelijk nieuwe medicijnen, een artikel over schadelijke bacteriën en een artikel over een nieuwe genetische oorzaak van alzheimer werden elk zo'n 10.000 keer bezocht.
- In 2019 werd de zogenaamde **whitepaper 'Onderzoek naar dementie'** gepubliceerd over de stand van zaken van het onderzoek naar preventie, behandeling en genezing van dementie. Deze whitepaper van meer dan 20 pagina's werd meer dan 700 keer gedownload van de website van Alzheimer Nederland.
- In samenwerking met het kennisinstituut Vilans werd een **eBook getiteld 'Onder dementieprofessoren'** gepubliceerd. Deze publicatie is tot stand gekomen op basis van interviews van hoogleraar Robbert Huijsman met meer dan 40 collega-professoren. Het eBook is 1.200 keer gedownload.

Onderzoeksagenda

In 2019 werd gestart met de ontwikkeling van een nieuwe **onderzoeksagenda**. Bij de ontwikkeling van de agenda stonden mensen met dementie en hun naasten aan het roer. Hun problemen, wensen en behoeftes zijn het uitgangspunt. Via verschillende focusgroepen werden zo'n 70 mantelzorgers en zo'n 30 mensen met dementie geïnterviewd. Daarnaast werkten nog eens zo'n 80 wetenschappers, zorgprofessionals en medewerkers van zorgverzekeraars, overheden en bedrijven mee via verschillende focusgroepen. Samen stelden ze de belangrijkste doelen op, die vervolgens door ruim 600 mantelzorgers en mensen met dementie werden geprioriteerd. De onderzoeksagenda verschijnt begin 2020. Deze agenda geeft de komende jaren richting aan het onderzoek dat Alzheimer Nederland zal financieren. Bekijk de onderzoeksagenda op alzheimer-nederland.nl/onderzoeksagenda.

2.2 Belangenbehartiging en hulp

Alzheimer Nederland wil de kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun naasten verbeteren. Daarom bieden we op vele manieren hulp en advies en zetten we ons op verschillende niveaus in voor hun belangen. Lees hier meer over op alzheimer-nederland.nl/hulpenadvies

2.2.1 Belangenbehartiging

Ook belangenbehartiging doen we op verschillende niveaus. Zo komen we in Den Haag op voor betere dementiezorg, onderhouden we nauwe contacten met zorgverzekeraars en ondersteunen we gemeenten bij hun zorgtaken met tips en adviezen.

Samen dementievriendelijk

Met het programma *Samen dementievriendelijk* bieden we Nederland handvatten om in het dagelijks leven goed om te gaan met dementie. We doen dit door middel van publieks-campagnes en het aanbieden van on- en offline trainingen. Tot 2020 willen we zo één miljoen mensen bereiken en ruim 300.000 van hen bewegen zich als ‘dementievriendelijk’ aan te melden. *Samen dementievriendelijk* is een initiatief van pensioenuitvoeringsorganisatie PGGM, Alzheimer Nederland en het ministerie van VWS en loopt van 2016 tot en met 2020. De ‘beweging’ is in 2019 verder gegroeid:

- **660.185 unieke bezoekers** www.samendementievriendelijk.nl
- **140.421 geregistreerde ‘dementievriendelijke mensen’**
(in totaal ruim 290.000 registraties)
- **79.000** gevolgde online trainingen
- **163 gemeenten** gestart met dementievriendelijke activiteiten.

Naast onze basistrainingen bieden wij inmiddels ook 12 gratis online branchetrainingen voor specifieke beroepsgroepen. Zo heeft in september de **mediacampagne ‘GOED omgaan met dementie in het openbaar vervoer’** in samenwerking met de NS en Transdev plaatsgevonden. Deze campagne is officieel gelanceerd door minister Hugo de Jonge in de stationshal van Utrecht CS en heeft circa **8,5 miljoen mensen bereikt** en leverde 13.500 nieuwe aanmeldingen op. Met de campagne ‘dementievriendelijk in je buurt’ maken we de sociale omgeving van mensen met dementie bewust van het feit dat ze echt wat kunnen betekenen. Als ze dementie herkennen en weten hoe ze makkelijk om kunnen gaan met iemand met dementie in het dagelijks leven kunnen ze het verschil maken en zo bijvoorbeeld de eenzaamheid tegengaan. De **185 vrijwillige trainers** van *Samen dementievriendelijk* hebben in 2019 in totaal 789 trainingen op locatie verzorgd. Inmiddels hebben ruim 350 bedrijven zich aangesloten bij het programma.

Lobby in Den Haag

Alzheimer Nederland volgt en beïnvloedt de politieke agenda in Den Haag. In 2019 waren onze onderwerpen: ontschotting, wachtlijsten, crisisopnames, meeverhuizen, casemanagement, mantelzorgondersteuning, respijtzorg, vrijheidsbeperking, sociale benadering dementie, dagbesteding, ervaringsdeskundigheid, specialist ouderengeneeskunde, user driven technology, e-health, abonnementstarief, kwaliteit ziekenhuiszorg, dementievriendelijke samenleving, deskundigheid zorgpersoneel, preventie, stemmen met dementie, informatievoorziening zorgverzekeraars, woonzorgvormen.

Systematische raadpleging van mantelzorgers en mensen met dementie is de basis voor onze input aan de Tweede Kamer en de drie focusbrieven gericht op verzekeraars, zorgkantoren en gemeentes. Inmiddels is het aantal mantelzorgers van het Alzheimer Nederland panel gegroeid naar 2.000. Zij zijn 12 keer gepeild over relevante actuele onderwerpen.

- De hoogste respons op een vragenlijst was **6.000 mantelzorgers**
- Aantal nieuwsberichten voor de pers: **42**
- Jaarlijks congres voor mensen met dementie: **40 mensen met dementie aanwezig**
- Landelijke kerngroep is stabiel met **7 belangenbehartigers met dementie**
- Aantal belangenbehartigers is gegroeid naar **190** (lokale, regionale en bestuursbelangenbehartigers)
- Aantal keer input geleverd voor debat in Tweede Kamer: **26 keer**

Casemanagement dementie

In 2019 voerden we de campagne 'Helden achter de voordeur' om de vindbaarheid van casemanagement dementie te vergroten. Het boekje Helden achter de voordeur is verspreid onder huisartsen en gemeenten. Tijdens een Ronde Tafel met stakeholders zijn concrete acties opgesteld om de vindbaarheid te vergroten. In 2020 willen we de effecten op het gebruik en de wachtlijsten verder onderzoeken. Het boekje is aangeboden aan de leden van de commissie VWS van de Tweede kamer en leidde tot 3 moties om het gebruik en vindbaarheid van casemanagement dementie te vergroten. Op de website leest u meer over de campagne: www.alzheimer-nederland.nl/nieuws/campagne-casemanager

Regionale belangenbehartiging

De lokale belangenbehartiging doen we met **190 regionale vrijwilligers**. Zij participeren in de 60 dementieketens en zien erop toe dat zorgaanbieders, gemeenten en verzekeraars de zorg aanbieden die aansluit bij de wensen en behoeften van mensen met dementie en mantel-zorgers. Op de website leest u meer over onze activiteiten in 2019: www.alzheimer-nederland.nl/belangenbehartiging

2.2.2

Hulp en advies

Landelijk bieden we hulp en advies, met name via onze website www.dementie.nl, het online forum en onze AlzheimerTelefoon. Onze 48 regionale afdelingen verzorgen hulp en advies op lokaal niveau.

Het aantal brochures dat werd verspreid lag op 73.736 (2018: 65.180). Daarnaast was er ook stijging in het aantal downloads van brochures naar 55.752 in totaal (2018: 51.382). In de loop van 2019 is de brochurereeks geheel vernieuwd en zijn vanaf oktober 2019 de brochures gratis verkrijgbaar.

Dementie.nl: ons online platform voor mantelzorgers

Via de website www.dementie.nl vonden **ruim 1,1 miljoen bezoekers** informatie, advies en hulp. Het aantal bezoekers van het platform is daarmee **met 23% gestegen** ten opzichte van 2018.

Andere ontwikkelingen waren:

- Op het platform kunnen bezoekers ook vragen stellen aan experts. Er zijn in totaal **19 experts** verbonden aan dementie.nl. In totaal hebben deze experts in 2019 zo'n 1.500 vragen beantwoord (2018: 1.120).
- Dankzij een bijdrage van Stichting Den Brinker konden we in samenwerking met SAP en Procellence een app 'Dat ben ik' ontwikkelen die tot doel heeft het levensverhaal van iemand met dementie in beeld en tekst vast te leggen om daarmee de communicatie en het contact te verbeteren.
- Begin oktober verscheen een uitgave getiteld 'Dichter' in samenwerking met uitgeverij Plint. In 2019 vonden al 655 bundels hun weg naar de lezer. Daarnaast bestaat er een speciale digitale nieuwsbrief met gedichten. De nieuwsbrief heeft 2.802 abonnees (2018: 1.897).

De tevredenheid van bezoekers is gemeten op 3 momenten. De overgrote meerderheid (90%) vindt dementie.nl een (zeer) goede website (N=1.183). Meer dan driekwart (78%) is het (helemaal) eens dat dementie.nl helpt bij het omgaan met dementie. Ook hebben we gevraagd of bezoekers dementie.nl zouden aanbevelen aan anderen in dezelfde situatie (0=zeer onwaarschijnlijk, 10=zeer waarschijnlijk). Bijna driekwart (71%) scoort hierop een 8 of hoger.

Forum en AlzheimerTelefoon

Het online forum werd door **117.575 mensen** geraadpleegd. Onze **48 vrijwilligers** (in 2018: 35) van de AlzheimerTelefoon boden bijna 4.000 mensen (in 2018 3.300) een luisterend oor of boden bij dringende kwesties direct hulp.

Symposium Frontotemporale dementie

Op zaterdag 28 september organiseerden we samen met de stichting FTD Lotgenoten en het Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd in congrescentrum De Reehorst een landelijk symposium. We verwelkomden meer dan 250 bezoekers die persoonlijk of professioneel te maken hebben met deze bijzondere vorm van dementie.

Regionale hulpverlening

Eind 2019 telde Alzheimer Nederland 48 regionale afdelingen. In totaal zetten zich 3.742 vrijwilligers in voor zowel voorlichting over dementie als hulp en advies aan mensen met dementie en mantelzorgers. Dit is een stijging van 157 vrijwilligers ten opzichte van het jaar ervoor. Zij zetten zich onder meer in middels:

- **Maandelijks Alzheimer Cafés:** informele én informatieve bijeenkomsten voor iedereen die met dementie te maken heeft. Het aantal cafés (inclusief Alzheimer Theehuizen) steeg in 2019 van 246 naar 254. Ter ere van het 35-jarig bestaan van Alzheimer Nederland bezocht Koningin Máxima Trefpunt Giessenburg. Het filmpje van het bezoek geeft een uitstekend beeld van de gang van zaken in een Alzheimer Café. Bekijk de video via ons YouTube-kanaal: www.youtube.com/alzheimer nederland.
- **Activiteiten rond Wereld Alzheimer Dag (21 september):** in 2019 was het thema 'Samen bewegen'. De activiteiten varieerden van wandeltochten en dansactiviteiten tot een duo-bike tocht. Hierbij werd het algemene publiek betrokken en veel extra 'exposure' gecreëerd.

Het online platform voor vrijwilligers is geactualiseerd. Zo is voor de nieuwe wet Zorg en Dwang een speciaal dossier geopend voor vrijwilligers van Alzheimer Cafés en belangenhartigers. Deze landingspagina is ruim 2.500 keer bekeken. Meer vrijwilligers (+40% ten opzichte van 2018) bezoeken het platform voor informatie, tips, voorbeelden en trainingen. De Nexios handleidingen zijn het vaakst geraadpleegd. Het Vrijwilligersnieuws wordt maandelijks door ongeveer 60% van de ontvangers geopend, en bijna 30% klikt door naar meer informatie.

2.3

Communicatie en publieksvoorlichting

Om zo veel mogelijk mensen aan onze missie te verbinden is communicatie van groot belang. We willen onze achterban, relaties en het Nederlandse publiek goede informatie geven en hen bewustmaken van de impact van dementie op mens en samenleving.

Alzheimer Nederland online

Het aantal unieke bezoekers van onze website www.alzheimer-nederland.nl steeg in 2019 van 2 naar 2,5 miljoen. Daarnaast lieten op Twitter na ook onze andere online kanalen – veelal tegen de trend in – groei zien:

- Twitter: 1.338.967 (2018: 1.967.889)
- Facebook: 125.645 volgers (2018: 113.894)
- LinkedIn: 15.238 volgers (2018: 8.638)
- Instagram: 11.921 volgers (2018: 5.927)
- YouTube: 624.608 weergaven (2018: 551.000)
- Digitale nieuwsbrief: 194.870 abonnees (2018: 163.508)

Tv-show *Herinneringen voor het leven*

Woensdag 2 oktober 2019 trok de tv-show *Herinneringen voor het leven* **522.000 kijkers**. Het programma was tevens de start van onze **campagne Stop dementie**. Toine van Peperstraten en Roos Moggré gingen in gesprek met mensen met dementie en hun naasten. Over de liefde, het leven en de impact van dementie. Met de tv-show hebben we voor veel mensen meer inzicht gegeven in de impact van dementie. Bekende Nederlanders, onder wie Caroline Tensen, Gerdi Verbeet en Gijs Staverman deden een oproep om donateur te worden. De show leverde **9.713 donateurs** op.

Alzheimer Nederland in de media

Regelmatig werken we mee aan items rond dementie in de media. In 2019 werd **Alzheimer Nederland genoemd in 1.178 items** (2018: 1696) met in totaal een **bereik van 91.963.582** (2018: 83.819.354) **mensen** en een **mediawaarde van € 3.023.080** (2018: 3.039.175).

Magazine Alz...

In 2019 zijn er weer **3 edities** uitgebracht van ons relatiemagazine **Alz...**, in een oplage van 130.000 (2018: 111.830).

2.4

Fondsenwerving

Om onze doelstellingen te halen, hebben we flinke ambities op het gebied van fondsenwerving. We streven naar duurzame relaties met zo veel mogelijk donateurs en willen ons contact met hen zo persoonlijk en relevant mogelijk maken. In 2019 hebben we dezelfde strategie voortgezet om te blijven bouwen aan een sterk merk. We hebben de groei in bekendheid en waardering bovengemiddeld weten te verzilveren in nieuwe donateurs.

Fondsenwerving onder particulieren

Voor fondsenwerving onder particulieren zetten we een breed scala aan middelen in: mailings, onze online kanalen, belacties, deur-aan-deur- en werving op evenementen. In 2019 hebben we tevens via de tv-show *Herinneringen voor het leven* donateurs aan ons kunnen verbinden (zie 2.3). Daarnaast ontvangen we donaties en giften van grote giftgevers (major donors) en via onze regionale afdelingen. In 2019 ontvingen we **€ 10.862.000 uit donaties en giften** (in 2018 was dit € 9.472.000).

Collecte

Onze collecteweek vond in 2019 plaats van 4 tot en met 9 november en vormde daarmee het slotstuk van onze najaarscampagne. Via de huis-aan-huis-collecte, goede doelen weken en online collecte hebben we in totaal **€ 2.011.000 opgehaald** (2018: € 1.917.000). Hiermee groeit de collecte voor het 6^e jaar op rij.

Nalatenschappen

Voor nalatenschappen richten we ons op onze eigen achterban. Daarnaast vragen we meer aandacht voor deze vorm van geven door middel van testimonials, onder andere via Facebook. In 2019 hebben 115 mensen aangegeven dat ze aan Alzheimer Nederland willen nalaten. Het aantal erfstellingen en legaten is uitgekomen op 112 (2018: 125).

Organisatie en omgeving

3.1

Bestuur en medewerkers

Alzheimer Nederland wordt bestuurd door één directeur-bestuurder. Zij geeft leiding aan de organisatie, draagt de eindverantwoordelijkheid voor het beleid en legt verantwoording af aan een onafhankelijke Raad van Toezicht.

Directeur-bestuurder

Gerjoke Wilmink is de directeur-bestuurder. Mevrouw Wilmink heeft de volgende relevante nevenfuncties:

- Lid Bestuur Huis voor de Gezondheid
- Lid Raad van Toezicht bij Nationaal Fonds Kinderhulp
- Lid Bestuur Betaalvereniging
- Lid College van Beroep Reclame Code Commissie
- Lid Adviesraad bij NTR

Managementteam

Het beleid van Alzheimer Nederland wordt ontwikkeld door het managementteam. Dit bestaat uit de directeur-bestuurder en drie managers die leiding geven aan de volgende secties:

- Wetenschappelijk onderzoek
- Belangenbehartiging en regionale hulp
- Dialoog en landelijke hulp
- Marketing en fondsenwerving
- Bedrijfsbureau

Gedragcodes en richtlijnen

Alzheimer Nederland is een 'Erkend Goed Doel'. Dat wil zeggen dat we als organisatie voldoen aan de kwaliteitseisen van het CBF, de toezichthouder voor goede doelen in Nederland (www.cbf.nl). Ook volgen we de richtlijnen voor goed bestuur, zoals die zijn vastgesteld in de *Code Goed Bestuur* van de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF). Alzheimer Nederland heeft tevens een ANBI-status. Dit betekent dat de Belastingdienst Alzheimer Nederland erkent als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Medewerkers

In 2019 hebben we opnieuw geïnvesteerd in **opleiding, training en coaching** van medewerkers, met onder meer speciale aandacht voor timemanagement. **Vitaliteit** stond hoog op de agenda. In mei hebben wij voor de tweede keer het 'Great Place to Work'-onderzoek laten uitvoeren. De focus ligt daarin op het werkplezier, onderling vertrouwen en bevlogenheid. 93% gaf aan **Alzheimer Nederland 'A Great Workplace'** te vinden! Dat is 5% hoger dan vorig jaar.

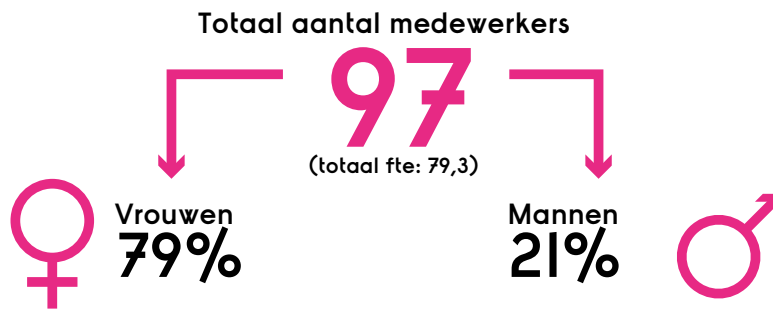
De uitkomsten waren voor ons aanleiding om een culture audit te doen. De culture audit is een evaluatie van het werkgeversbeleid. Op basis van deze culture audit samen met de resultaten op de trust index is aan Alzheimer Nederland het officiële predicaat Great Place to Work toegekend.

In 2019 is gestart met het optimaliseren van ons functiegebouw. Het nieuwe functiegebouw krijgt in het tweede kwartaal van 2020 zijn beslag.

Onze organisatie in cijfers – peildatum 31-12-2019

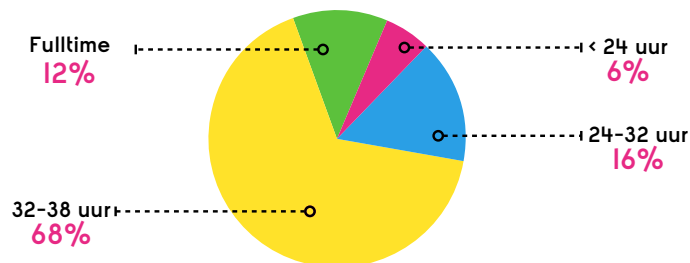
Medewerkers

Instroom » doorstroom » uitstroom

Parttime » fulltime

Verzuim

Verzuimpercentage*

5,36%

*Er is een dalende trend zichtbaar in zowel het verzuimpercentage (excl. zwangerschapsverlof) als de meldingsfrequentie. Deze daling is met name veroorzaakt door een afname van het langdurig verzuim.

Vrijwilligers

Alzheimer Nederland is altijd dichtbij. Dit komt omdat we ook een vrijwilligersorganisatie zijn. In 48 afdelingen werken 3.742 vrijwilligers mee aan onze missie en doelstellingen. Dat is een **stijging** van het aantal vrijwilligers, voor het eerst sinds 2017, met 157 mensen. Vrijwilligers zijn heel belangrijk voor onze organisatie. In 2019 hebben we het online platform doorontwikkeld om de vrijwilligers beter te ondersteunen en te informeren met actuele berichtgeving en materialen via ons online Vrijwilligersplein. Het gebruik van *Nexios Vrijwilligers* - een systeem waarmee we op een veilige manier alle gegevens van vrijwilligers beheren - neemt toe maar heeft nog veel aandacht nodig.

3.2

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op het beleid van Alzheimer Nederland. Daarnaast functioneert de raad als werkgever van de directeur-bestuurder en kan hij – gevraagd en ongevraagd – advies geven. Raadsleden doen hun werk als onbetaalde vrijwilligers.

Commissies

De raad kent twee commissies voor specifieke aspecten van het toezicht:

- De **Financiële Commissie** bestaat uit ten minste twee leden van de RvT. In 2019 kende de commissie drie leden.
- De **Remuneratiecommissie** bestaat uit de voorzitter en één ander lid van de raad. In een ‘jaargesprek’ bespreken zij met de directeur-bestuurder het functioneren van laatstgenoemde en de samenwerking met de raad. Op basis van dit gesprek formuleert de commissie een advies voor de honorering van de directeur-bestuurder. Dit gesprek heeft plaatsgevonden in juli 2019.

Vergaderingen en thema's

In 2019 heeft de Raad van Toezicht, evenals de Financiële Commissie, zes keer vergaderd. De raad boog zich onder meer over het jaarverslag en de jaarrekening van 2018, de voortgang van het strategisch plan en de begroting voor 2019. Daarnaast werden onderwerpen besproken zoals het risicomanagement en het beleggingsbeleid.

Bezoldiging directie

Na advies door de Remuneratiecommissie stelt de Raad van Toezicht het bezoldigingsbeleid en de hoogte van de directiebeloning en andere bezoldigingscomponenten vast. Daarbij volgen we de *Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties* van Goede Doelen Nederland.

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De voor toetsing aan het geldende maximum relevante werkelijke jaarinkomen bedroeg: € 129.066 voor directeur-bestuurder Gerjoke Wilmink. Deze beloning bleef binnen het geldende maximum.

De belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een goede verhouding tot het jaarinkomen.

Externe controles

De jaarlijkse externe controle van de jaarrekening is in 2019 uitgevoerd door accountants van Mazars. Ook het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving) neemt elk jaar de jaarrekening door en elke drie jaar toetst dit bureau de hele organisatie, in verband met eventuele verlenging van de erkenning als goed doel.

Evaluatie

Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht zijn eigen functioneren, met aandacht voor:

- Samenstelling van de raad en onderlinge samenwerking/communicatie
- Rollen en taakuitoefening van individuele leden
- Rol als werkgever, toezichthouder en adviseur
- Samenwerking met en informatievoorziening door de directeur-bestuurder
- Inzicht in maatschappelijke waardering door stakeholders
- Prioriteiten en aandachtspunten voor de komende periode

In de vergaderingen van juni en oktober hebben de leden gesproken over de samenstelling van de raad en hoe zij optimaal hun functie als toezichthouder kunnen vervullen.

Samenstelling Raad van Toezicht 2019

Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies – voorzitter (t/m 2022, niet herbenoembaar)

Burgemeester van Alphen aan den Rijn

Voorzitter Nederlands *Genootschap van Burgemeesters (NGB)*

Lid bestuur *Nationaal Groenfonds*

Voorzitter bestuur *Veilig Verkeer Nederland*

Raad van Toezicht *Reclassering Nederland*

Lid bestuur *Stichting Carnegie Heldenfonds*

Vice-voorzitter *Eipa, European Institute for Public Administration*

De heer prof. dr. G.W.A.M. Padberg – vicevoorzitter (t/m 2020, niet herbenoembaar)

Lid bestuur *FSHD Stichting*

Lid Scientific Advisory Board *FSH Society, Boston, USA*

Adviseur Board of Directors *FSH Europe*

Medisch adviseur, *Spierziekten Nederland*

Scientific Director *European Neuromuscular Centre (ENMC)*

De heer ir. F.A.M. Spijkers – lid/voorzitter Financiële Commissie (t/m 2022, niet herbenoembaar)

Partner *DamhuisElshoutVerschure organisatieadviseurs*

Lid *Okura Executive Circle*

Mevrouw drs. M. Bolle – lid/lid Financiële Commissie (t/m 2021, niet herbenoembaar)

Zelfstandig communicatieadviseur en directeur *adviesbedrijf M. Bolle Advies BV*

Voorzitter *Kofi Annanstichting*

Voorzitter *Stichting Straatnieuws Rotterdam en Den Haag*

Lid bestuur *Nieuwe Kerk, Den Haag*

De heer drs. J.J.H. van Breukelen – lid (afgetreden per 4 december 2019)

Managing Partner *Gilde Equity Management*

Voorzitter Board of Directors *Altice Europe NV*

Lid Supervisory Board *Urus Group LLC*

Lid Advisory Board *Rotterdam School of Management – Erasmus University*

Lid Bestuur Vereniging van *Effecten Uitgevende Organisaties (VEUO)*

De heer drs. J.A.L. de Keijzer – lid (t/m 2021, niet herbenoembaar)

Arts

Voorzitter bestuur *Stichting Vrienden van Dignis*

Lid bestuur *Cura Vera*

Lid bestuur coöperatie *Zon4Ons*

Werving, benoeming en ontslag

De Raad van Toezicht benoemt en ontslaat zelf zijn leden en werft deze aan de hand van een profielschets. We letten op een evenwichtige samenstelling, met leden die expertise hebben op één (of meerdere) van de volgende gebieden: wetenschappelijk onderzoek rond dementie, marketing, communicatie, media, bedrijfsleven, financiën. Ook willen we iemand met ervaring met (de zorg rond) dementie in de raad en streven we naar een goede verdeling in geslacht, leeftijd en maatschappelijke achtergrond. Alle leden moeten bestuurlijke kwaliteiten hebben en blijk geven van betrokkenheid bij dementie en Alzheimer Nederland. De leden worden steeds voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen één keer herbenoemd worden.

3.3

Onze omgeving

Communicatie met belanghebbenden

Hieronder noemen we de belangrijkste groepen mensen die belang hebben bij het werk van Alzheimer Nederland en vertellen we iets over onze communicatie met hen.

- **Mensen met dementie en mantelzorgers**

Al ons werk draait om de wensen en behoeften van mensen met dementie en hun naasten. Om dit goed te kunnen doen, is onze dialoog met hen van essentieel belang. Deze krijgt onder meer vorm via de Kerngroep (zie 2.2), focusgroepen, ons Alzheimer Nederland panel, de Alzheimer Cafés, de Alzheimer Telefoon en www.dementie.nl.

- **Overheid en onderzoekers**

Onze inzet voor mensen met dementie en mantelzorgers kenmerkt onze relatie met de overheid, met name het ministerie van VWS en gemeenten. Bij het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek werken we samen met nationale en internationale onderzoekers. Deze helpen we ook door hen met elkaar in contact te brengen.

- **Donateurs**

Wij vinden het belangrijk om onze donateurs goed op de hoogte te houden van ons werk, onder meer via onze websites, magazine Alz... en nieuwsbrieven voor verschillende doelgroepen. Om te weten waar onze donateurs behoefte aan hebben, stellen we regelmatig vragen via (telefonische) enquêtes en interviews.

- **Het Nederlandse publiek**

Via onze websites, social media en nieuwsbrief gaan we met zo veel mogelijk mensen het gesprek aan over ons werk, onze standpunten en actuele ontwikkelingen. Via Twitter en LinkedIn hebben we vooral contact met belangenbehartigers, samenwerkingspartners, politiek, pers en onderzoekers. De volgers van onze Facebook-pagina bestaan onder meer uit mantelzorgers en zorgmedewerkers.

Klachten

Bij een servicegerichte organisatie hoort dat we klachten over ons werk serieus nemen. Hiervoor hebben we een protocol dat is afgestemd met het CBF. In 2019 registreerden we in totaal 12 klachten en 158 'uitingen van ongenoegen'. *Tot deze laatste categorie behoren op- en aanmerkingen die de melder zelf nadrukkelijk niet als klacht aanmerkt.* Als we beide cijfers vergelijken met 2018, dan zien we een lichte stijging, die inherent is aan de toegenomen activiteiten, relaties en contacten.

Een groot deel van de uitingen van ongenoegen ging over onze door-to-door-werving. Mensen gaven aan dat ze (in hun ogen) verkeerd geïnformeerd waren, afspraken niet juist genoteerd waren of beklaagden zich over de werver of het tijdstip van werving. 24 uitingen van ongenoegen betroffen onze telemarketingactiviteiten, waarbij de aard van de opmerkingen vergelijkbaar is met die van de door-to-door-werving. Alle klachten en uitingen van ongenoegen hebben wij steeds opgenomen met de direct verantwoordelijke, zodat de kwaliteit van de werving, communicatie en processen waar mogelijk verbeterd kunnen worden.

Een gezonde leefomgeving

Met ons werk dragen we bij aan de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun naasten. Onze voorlichting is mede gericht op een gezonde leefstijl. En bij de uitvoering van ons werk willen we zo veel mogelijk rekening houden met een gezonde leefomgeving. Zo stimuleren we het gebruik van openbaar vervoer, zowel voor woon-werkverkeer en dienstreizen als bij de organisatie van evenementen. Steeds vaker vermijden we de noodzaak van vervoer door telefonisch of online te overleggen. Wij vormen samen met Mind, het Longfonds, het Diabetes Fonds en de Maag Lever Darm Stichting het Huis voor de Gezondheid. Samen werken we aan een vitaliteitsbeleid voor onze medewerkers.

Samenwerkingsverbanden

Alzheimer Nederland werkt – landelijk en lokaal – samen met vele partners, waarmee we expertise delen, onderzoek doen en beleid maken. Hieronder noemen we de belangrijkste:

- Het **Deltaplan Dementie** (www.deltaplاندementie.nl) is een kenniscoöperatie waarin bedrijfsleven, dienstverleners, onderwijs, wetenschap, zorgaanbieders en zorgverzekeraars hun krachten bundelen tegen dementie. Met een achtjarig programma (2013 – 2020) zetten zij zich samen in voor a) meer wetenschappelijk onderzoek, b) betere dementiezorg en c) een dementievriendelijke samenleving.
- Alzheimer Nederland is één van de vaste beneficiënten van de **VriendenLoterij**. De helft van ieder lot gaat naar organisaties die zich richten op gezondheid en welzijn in Nederland. Dankzij de deelnemers aan de loterij kunnen wij investeren in innovatief onderzoek en dienstverlening aan mensen met dementie en mantelzorgers.
- Pensioenuitvoeringsorganisatie **PGGM** is onze maatschappelijk partner om meer onderzoek mogelijk te maken en zo veel mogelijk ondersteuning te bieden aan mensen die met dementie te maken hebben. Dit laatste doet PGGM met name als founding partner van ons platform *Dementie.nl* en door samen met ons het programma *Samen dementievriendelijk* uit te voeren.

- Zorgverzekeraar **CZ** is ook een founding partner van *Dementie.nl*. Op dit platform deelt CZ haar kennis over dementie om mantelzorgers te helpen bij hun zorgtaak.
- De **KNB** (Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie) is de derde organisatie die met ons samenwerkt op *Dementie.nl*. Daar biedt de KNB voorlichting en informatie over relevante thema's zoals het vastleggen van financiële en medische wensen.
- Rondom het thema Rouw en afscheid is een samenwerking aangegaan met **Monuta**. Er worden onder andere trainingen voor gespreksleiders in Alzheimer Cafés georganiseerd en op het online platform is er redactionele aandacht voor het onderwerp en is een expert beschikbaar voor vragen.
- Alzheimer Nederland is aangesloten bij het **Kenniscentrum Dementie op jonge leeftijd**: circa 25 organisaties die samen ervaring en kennis rond dit thema verzamelen en verspreiden. Daarnaast werken we samen met de Stichting FTD Lotgenoten en ondersteunen we de **FTD-expertgroep**, een laagdrempelige vraagbaak voor professionals over frontotemporale dementie.
- Als lid van **Patiëntenfederatie Nederland**, een koepel van patiëntenorganisaties, werken wij mee aan *Geef een kamerlid een patiënt cadeau*. Met deze actie worden Tweede Kamerleden gekoppeld aan iemand met een ernstige ziekte. Ook werken we in de koepel samen om het gebruik van *ZorgkaartNederland.nl* te bevorderen.
- Eén van de doelstellingen van *Samen dementievriendelijk* is dat **bedrijven** mensen met dementie op een goede manier benaderen. Albert Heijn heeft zich vanaf de start aan deze doelstelling verbonden. Andere voorbeelden zijn Aegon, MAAT Beveiliging, Rabobank, Sociaal Fonds Taxi en het VU Medisch Centrum.
- Internationaal zijn we aangesloten bij **Alzheimer's Disease International** (ADI) en **Alzheimer Europe** (AE). ADI komt wereldwijd op voor de belangen van mensen met dementie, AE binnen Europa. Beide organisaties zorgen voor kennis- en informatie-uitwisseling.
- In 2019 heeft Alzheimer Nederland de 29^e editie van het jaarlijkse congres van AE, dat dit keer plaatsvond in Den Haag, mee georganiseerd. Er kwamen 970 deelnemers, waarvan circa 350 mensen uit Nederland, naar het congres getiteld 'Making valuable connections'.
- Met onze collega's in het **Huis voor de Gezondheid** werken we intensief samen op het gebied van huisvesting, facilitaire ondersteuning en inkoop. Dit levert de deelnemende organisaties zowel kwaliteitsbewustzijn als kostenbesparingen op. Ook hebben we een gezamenlijk vitaliteitsbeleid voor onze werknemers.
- Tevens zijn we aangesloten bij de **Samenwerkende Gezondheidsfondsen** en lid van **Goede Doelen Nederland**, de brancheorganisatie van erkende goede doelen. Over onze samenwerking met de Alzheimer Centra in ons land leest u meer in paragraaf 2.1.

- In het kader van twee zogenaamde Twinning-projecten is er samenwerking met onze zusterorganisaties in Indonesië en Suriname. Daarnaast ondersteunen we activiteiten van zusterorganisaties op Bonaire, Curacao en Sint-Maarten. Hierbij werken we ook samen met **Stichting Wiesje** en de **Henri Ostiana Foundation**.
- De vrijwilligers in onze afdelingen werken regionaal samen met aanbieders in zo'n 60 dementienetwerken. Landelijk werken we samen met het Dementie Netwerk Nederland (DNN).

3.4 Risicomanagement

Om in de toekomst aan onze missie te kunnen blijven werken, moeten we ook alert zijn op risico's in de ontwikkelingen om ons heen. In 2019 hebben we onze risico's geïnterviewd en vastgelegd. We hebben een onderscheid gemaakt in risico's op het gebied van reputatie, financiën, operationeel gebied (waaronder datalek) en concurrentie. Daarbij hebben we bepaald of de risico's preventieve maatregelen behoeven en welke maatregelen nodig zijn als het risico zich manifesteert. Risicobeheersing staat als vast onderdeel op de agenda van elk overleg van ons managementteam en wordt jaarlijks besproken met de Raad van Toezicht.

Alzheimer Nederland beschouwt **reputatieschade** als een belangrijk risico. Daarom zorgen wij er in elk geval voor dat we steeds voldoen aan relevante wet- en regelgeving. We voldoen aan de normen van de erkenningsregeling categorie D van het CBF. Daarnaast volgen we strenge interne procedures voor onze communicatie-uitingen en stellen wij voorwaarden aan samenwerking met andere partijen. Transparantie staat bij ons hoog in het vaandel. Ook monitoren we dagelijks de media en de politiek op relevante ontwikkelingen.

Met ruim 21.000 collectevrijwilligers is het ook belangrijk om het risico op fraude daar in te perken. Dit doen we door een uitgebreid controle- en accorderingsprotocol, zoals opgenomen in het Procedureboek Collecte.

Mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden waarmee de wetgeving rond **privacy** flink is aangescherpt. Wij hebben onze organisatie hiervoor ingericht. Er is een data protection officer aangesteld om onafhankelijk toe te zien op de naleving van de AVG en ons privacybeleid. In 2019 waren er vier datalekken, die echter zo beperkt waren dat er geen melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens hoefde te worden gedaan. Ons CRM-systeem (relatiebeheersysteem), voor onze vaste medewerkers én onze vrijwilligersorganisatie helpt ons bij de beheersing van privacyrisico's en de naleving van de AVG.

Alzheimer Nederland voert een voorzichtig **financieel beleid**. Een aanzienlijk deel van onze inkomsten ligt in het laatste kwartaal van het jaar. Investerings in fondsenwerving leveren vaak pas later baten op. Dit betekent dat we onze financiën maandelijks monitoren en zo nodig bijsturen op kosten en uitgaven.

Financiën

4.1

Efficiënte besteding van middelen

2019 was voor Alzheimer Nederland financieel een goed jaar. De uiteindelijke omzet van €22,9 miljoen lag ruim boven de verwachting van € 21,9 miljoen zoals aangegeven in de begroting. We hadden minder inkomsten uit nalatenschappen dan verwacht. Maar op de andere onderdelen maakten we weer een hele mooie groei door. Met name in de laatste twee weken van december kwamen er onverwachts verschillende grote donaties binnen. Het doelbestedingsratio is door deze mooie ontwikkeling op de beoogde 80% uitgekomen. De extra middelen geven ons de ruimte de komende jaren nog meer te investeren in dementie-onderzoek, patiëntenondersteuning en belangenbehartiging. Een deel van de kosten van de eigen organisatie heeft direct betrekking op het kunnen realiseren van de doelstellingen. Het percentage wervingskosten kwam in 2019 op 14% (2018: 14 procent).

'Multiplier effect'

Wat in deze cijfers niet doorklinkt, is dat onze investeringen in wetenschappelijk onderzoek – bijna € 5 miljoen in 2019 - een grotere impact hebben dan het bedrag alleen laat zien. Dit komt door het zogenoemde 'multiplier effect': wat wij aan onderzoek besteden, is van invloed op wat andere financiers aan geld beschikbaar stellen. Dit speelt bijvoorbeeld bij onze investeringen in het onderzoeksprogramma Memorabel en het Europese JPND-onderzoeksprogramma. Met onze bijdrage van € 1.250.000 aan 3 fellowships en 7 onderzoeksprojecten zijn we co-financier van onderzoek met een totaal van €13.953.000.

4.2

Ons vermogens- en beleggingsbeleid

Uitgangspunt voor ons vermogens- en beleggingsbeleid is waardebehoud.

Solvabiliteit en de liquiditeit

Eind 2019 bedroeg de solvabiliteit van Alzheimer Nederland 35% (2018: 34%) en de liquiditeitspositie 2,6 (2018: 2,1). Dit betekent dat we een goede eigen vermogenspositie hebben en meer dan voldoende liquide middelen om aan onze lopende verplichtingen te voldoen. Naar verwachting zal Alzheimer Nederland de komende jaren geen aanvullende financiering nodig hebben.

Reserves

In overeenstemming met de *Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen* van Goede Doelen Nederland, houdt Alzheimer Nederland een continuïteitsreserve aan. Op basis van een uitgevoerde risicoanalyse en rekening houdend met onderstaande voorwaarden is de omvang eind 2019 wederom bepaald op € 3,5 miljoen (2018: € 3,5 miljoen).

De volgende voorwaarden bepalen wat we voor deze reserve minimaal nodig hebben:

- 1 continuïteit van het wetenschappelijk onderzoek,
- 2 continuïteit van onze samenwerking met de Alzheimer Centra,
- 3 continuïteit van de organisatie (voldoende reactietijd),
- 4 innovatiebuffer.

In lijn met de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650) houden we bij het inzichtelijk maken van onze reserves rekening met de vorming van bestemmingsfondsen op basis van geormerkte gelden van geldverstreckers. Wat nog resteert aan vermogen, wordt in onze cijfers gepresenteerd onder overige reserves, die in principe niet geormerkt zijn.

Beleggingen

De doelstelling van ons beleggingsbeleid is het waarborgen van onze continuïteitsreserve op langere termijn. Daarbij kiezen we bewust voor een defensieve beleggingsstrategie.

Met de huidige ontwikkelingen op de financiële markt (lage rente) is de waardevastheid van ons vermogen onder druk komen te staan. Daarom hebben we sinds medio 2018 onze defensieve beleggingsstrategie verbreed. Voorheen belegden we alleen in liquide middelen. Eventuele aandelen en obligaties uit nalatenschappen werden zo snel mogelijk verkocht. Nu beleggen we ook in aandelen en obligaties. Behoud van de waarden van ons ter beschikking gestelde gelden én duurzaamheid zijn hierbij onze belangrijkste uitgangspunten. Leidend bij het beleggen in effecten is het beleggingsstatuut waaraan de richtlijn 'Reserves goede doelen' van Goede Doelen Nederland mede ten grondslag ligt. Dit statuut is beschikbaar op de website van Alzheimer Nederland. Het beheer voor het beleggen in aandelen en obligaties is uitbesteed aan een vermogensbeheerder. De bestuurder bespreekt de rapportages van de vermogensbeheerder met én informeert de Raad van Toezicht minimaal twee keer per jaar over de resultaten van het gevoerde beleggingsbeleid. De bestuurder geeft instructies aan de vermogensbeheerder voor het uitvoeren van het Vermogensbeheer en wijkt daarbij niet af van hetgeen in het beleggingsstatuut is vastgelegd, tenzij de Raad van Toezicht daar toestemming voor heeft gegeven.

Voor het beleggen en beheer van middelen van de stichting hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Voor belegging beschikbare middelen worden in beginsel belegd volgens de verhouding 75% risicomijdende waarden en 25% risicodragende waarden, waarbij een bandbreedte wordt gehanteerd van plus of min 10%.
- Het gedeelte risicomijdende waarden bestaat uit obligatie- en liquiditeitsfondsen.
- Het gedeelte risicodragende waarden wordt gevormd door beleggingsfondsen in aandelen, in onroerend goed en in grondstoffen.

In voorkomende gevallen kunnen tijdelijk niet gebruikte middelen geplaatst worden bij een Nederlandse bank met minimaal een BBB+ rating (Moody's, S&P). In 2019 is er een positief beleggingsresultaat behaald van bijna € 107.000 (2018: +/- € 6.500).

Korte vooruitblik

Dementie is in rap tempo volksziekte nummer 1 aan het worden. We moeten daarom investeren: in meer onderzoek, in nog betere ondersteuning van mensen met dementie en hun naasten en in een dementievriendelijke samenleving.

Onze ambitie is om een stevige positie in de top 3 van gezondheidsfondsen in Nederland in te nemen. De urgentie van dementie is doorgedrongen in de Nederlandse samenleving. We willen van dit momentum gebruikmaken door nu structurele inkomstengroei te realiseren. Met deze stijgende inkomsten willen we onze doelbestedingen uitbreiden. Hieronder noemen we een aantal plannen voor 2020 en verder.

Wetenschappelijk onderzoek

Ons streven is om het bedrag aan onderzoeksubsidies elk jaar te laten stijgen en om minimaal 30% van onze inkomsten te besteden aan wetenschappelijk onderzoek. Hiermee is in de meerjarenraming rekening gehouden. Onze algemene reserve is in 2019 gegroeid en zal ook worden ingezet om een extra impuls aan het wetenschappelijk onderzoek te geven. Plannen voor 2020 zijn:

- Verhoging van investeringen in het onderzoeksprogramma Memorabel en de innovatieve subsidieronde.
- Benutten van mogelijkheden van co-financiering, in het bijzonder gericht op het vergroten van kansen voor talentvolle onderzoekers.
- Eerste impuls voor onderwerpen die op de nieuwe onderzoeksagenda een hoge prioriteit kennen.

Ondersteuning van mensen met dementie en hun naasten

We willen onze regionale en lokale structuren versterken, zodat we nog meer mensen met dementie en hun mantelzorgers bereiken, in onze Alzheimer Cafés en met lotgenotenactiviteiten. Het accent van onze landelijke hulp verschuift nog sterker naar ons digitale platform www.dementie.nl. Daarnaast hebben we de volgende plannen:

- Met ondersteuning vanuit het KPN Mooiste Contactfonds wordt in 2020 het forum geïntegreerd in het bestaande online platform dementie.nl en wordt gewerkt aan de ontwikkeling van communities.
- Dankzij deze ondersteuning van KPN zullen we ook werken aan het aanbieden van informatie op maat op dementie.nl en wordt de AlzheimerTelefoon geprofessionaliseerd en beter geïntegreerd op het platform.
- Daarnaast krijgen mensen met dementie een eigen plek op het online platform. Hiervoor is in 2019 een eerste inventarisatie gemaakt. In 2020 zullen we op basis van een behoeftenonderzoek content en functionaliteiten bepalen en ontwikkelen.
- Het programma *Samen dementievriendelijk* gaan we voortzetten, waarbij we weer 80.000 nieuwe dementievrienden willen werven. Daarnaast gaan we de wijken en buurten systematisch benaderen om mee te doen met de trainingen. Zo versterken we de sociale benadering, naast de samenwerking.
- Voor de continuering van Samen dementievriendelijk gaan we de regionale afdelingen een grotere rol geven.

- We gaan een campagne inzetten om vrijwilligers niet alleen te vinden maar ook sterker te binden aan Alzheimer Nederland.
- Met gerichte acties willen we de zichtbaarheid van de regionale afdelingen en hun activiteiten vergroten.

Belangenbehartiging

In ons werk op het gebied van belangenbehartiging gaan we naast de huidige thema's ook specifieke aandacht besteden aan de samenwerking met stakeholders om de ontwikkelde Nationale Strategie Dementie te realiseren. De Nationale Strategie dementie is in 2019 ontwikkeld in samenspraak met regionale en lokale belangenbehartigers en voorzitters van afdelingen.

- Evenals in voorgaande jaren zullen we de focusbrieven met prioriteiten voor de ondersteuning en zorg bij dementie actualiseren en delen met gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren. Met de in 2018 ontwikkelde online Dementiescan willen we de impact meten van de lokale belangenbehartiging met de Focusbrief Gemeenten samen met de lokale belangenbehartigers.
- Onze belangenbehartiging met mensen met dementie en mantelzorgers gaan we nog weer uitbreiden. We gaan o.a. het Alzheimer Nederland panel verbreden naar mensen met dementie en vrijwilligers. Ook blijven we de Kerngroep vaak raadplegen over actuele onderwerpen.
- In 2020 blijven we in de belangenbehartiging richting financiers (gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren) steeds gezamenlijk optrekken: belangenbehartigers uit de regio en van het landelijk kantoor.
- Alzheimer Nederland zal in voorjaar de Zorgstandaard dementie 2.0 indienen voor registratie door het Zorginstituut Nederland. De Zorgstandaard is de implementatie-agenda voor de komende jaren.

Vervolg op Deltaplan Dementie

Het Deltaplan Dementie dat in 2013 werd gestart loopt eind 2020 af. Het nationale plan kende 3 pijlers: wetenschappelijk onderzoek, zorgverbetering bij dementie en een dementievriendelijke samenleving. In de loop van 2019 heeft het ministerie van VWS aangekondigd om het Deltaplan Dementie een vervolg te geven in een tienjarige nationale strategie onder regie van het ministerie van VWS. Dit ook in samenhang met de Kennis- en Innovatie Agenda die is opgesteld door Health Holland en waarbinnen dementie is benoemd als één van de vier nationale prioriteiten binnen de gezondheidszorg. Naast onderzoek, zorg en samenleving zal binnen de nieuwe strategie ook meer aandacht komen voor preventie via leefstijlinterventies. Op verzoek van het ministerie denkt Alzheimer Nederland mee over de doelen en invulling van dit tienjarige programma, de rol en bijdrage van Alzheimer Nederland binnen de strategie en besturing van de nationale strategie.

5.1

Begroting voor 2020

Hieronder geven we onze begroting voor 2020. De jaarplannen van de verschillende teams en het MT zijn gebruikt voor het opstellen van deze begroting.

Begroting 2020	€
Baten	
Baten van particulieren	18.658.000
Baten van bedrijven	350.000
Baten van loterijorganisaties	1.088.000
Baten van subsidies van overheden	2.408.000
Baten van organisaties zonder winststreven	<u>850.000</u>
Som van de geworven baten	23.354.000
Baten uitlevering van producten en/of diensten	7.000
Overige baten	<u>70.000</u>
Som van de baten	23.431.000
Lasten	
Besteed aan doelstelling	
Wetenschappelijk onderzoek	5.919.000
Belangenbehartiging en hulp	7.208.000
Communicatie en publieksvoorlichting	<u>6.654.000</u>
	19.780.000
Wervingskosten	3.476.000
Beheer en administratie	<u>1.047.000</u>
Som van de lasten	24.303.000
Saldo voor financiële baten en lasten	- 872.000
Financiële baten en lasten	- 90.000
Saldo van baten en lasten	<u>- 962.000</u>

Toelichting: verwachtingen

We slagen er steeds beter in om de urgentie en impact van dementie bij het grote publiek onder de aandacht te brengen. Dat is een belangrijke pijler onder onze fondsenwervende activiteiten in 2020. We verwachten een verdere groei aan inkomsten, onder meer door een data-gedreven campagneproces, waarmee we de klantwaarde kunnen verhogen.

Ook onze online-marketing laat de afgelopen jaren structurele groei aan inkomsten zien. De succesvolle campagne *Stop dementie* zullen we ook in 2020 herhalen. Door een geïntegreerde aanpak verwachten we naast veel nieuwe donateurs opnieuw een positieve spin-off via onze andere marketingprogramma's. We kiezen ervoor om een deel van onze algemene reserve die we de afgelopen jaren gevormd hebben, in te zetten voor de financiering van onze activiteiten.

Gevolgen coronacrisis in 2020

De in 2020 uitgebroken wereldwijde coronacrisis raakt de hele samenleving en dus ook Alzheimer Nederland en haar achterban. Juist voor de 280.000 mensen met dementie en hun mantelzorgers zijn er nare tijden aangebroken. Door een bezoekersstop van de verpleeghuizen kunnen veel families hun naasten niet meer zien. Zeker als er geen (beeld)belcontact mogelijk is, is dit heel verdrietig. Zo'n 200.000 mensen met dementie wonen thuis. Veelal worden ze nu 24 uur per dag, 7 dagen per week verzorgd door hun mantelzorgers. Dagactiviteiten zijn gestopt, thuiszorg wordt minder en respijtzorg voor de mantelzorgers is bijna onmogelijk. De focus van ons werk is daardoor veranderd. Wij behartigen de belangen van onze achterban door dagelijks te kijken wat de alternatieven zijn voor alles wat stopt of minder wordt. Dit doen wij door dagelijks contact met het ministerie van VWS en andere stakeholders. Ons interactieve platform [Dementie.nl](https://dementie.nl) wordt dagelijks aangevuld met tips en adviezen voor mantelzorgers. We hebben de capaciteit van de AlzheimerTelefoon uitgebreid. We ondersteunen de duizenden vrijwilligers in onze afdelingen om alternatieven te vinden voor de gesloten Alzheimer Cafés. Rond Pasen hebben we een grote landelijke campagne gevoerd #wevergetenjullieniet, om mensen handreikingen te geven met het symbool van het vergeet-me-nietje, om symbolisch de armen om elkaar heen te slaan.

We hebben ook een continuïteits- en liquiditeitsanalyse uitgevoerd. Hierbij is een inschatting gemaakt van de gevolgen van deze pandemie op onze organisatie. Het beschrijft de stand van zaken tot en met medio april. Zie hiervoor de toegevoegde paragraaf op pagina 28 van de jaarrekening.

alzheimer
nederland

Deel II

Jaarrekening 2019

Bekijk het digitale jaarverslag 2019 op www.alzheimer-nederland.nl/resultaten

Jaarrekening 2019

Balans op 31 december 2019

(na resultaatverdeling)

		31-12-2019	31-12-2018
		€	€
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	ref. 1	1.002.016	646.179
Materiële vaste activa	ref. 2	316.407	218.143
Financiële vaste activa	ref. 3	159.264	213.720
		1.477.686	1.078.041
Vlottende activa			
Vorraden		38.661	43.848
Vorderingen en overlopende activa	ref. 4	3.747.371	4.207.956
Effecten	ref. 5	1.096.654	992.136
Liquide middelen	ref. 6	11.100.068	9.650.257
		15.982.753	14.894.198
Totaal		17.460.440	15.972.239
Passiva			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	ref. 7.1	3.500.000	3.500.000
Reserve uit nalatenschappen	ref. 7.2	46.172	257.529
Bestemmingsfondsen	ref. 7.3	155.140	352.631
Overige reserve	ref. 7.4	2.350.079	1.317.809
		6.051.391	5.427.969
Vorzieningen	ref. 8	-	93.833
Langlopende schulden	ref. 9	5.371.700	3.272.268
Kortlopende schulden	ref. 10	6.037.349	7.178.170
		11.409.049	10.544.270
Totaal		17.460.440	15.972.239

Staat van baten en lasten op 31 december 2019

		Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
Baten				
Baten van particulieren	ref. 12	17.224.854	17.072.500	16.326.948
Baten van bedrijven	ref. 13	531.207	350.000	312.859
Baten van loterijorganisaties	ref. 14	1.304.115	1.080.000	1.366.842
Baten van subsidies van overheden	ref. 15	2.673.090	2.600.500	2.515.607
Baten van organisaties zonder winststreven	ref. 16	1.077.699	750.000	770.921
Som van de geworven baten		22.810.965	21.853.000	21.293.176
Baten uit levering van producten en/of diensten	ref. 17	5.726	10.000	6.541
Overige baten	ref. 18	86.558	20.000	70.460
Som van de baten		22.903.249	21.883.000	21.370.178
Lasten				
Besteed aan doelstelling				
Wetenschappelijk onderzoek	ref. 19.1	5.716.731	5.604.498	5.178.651
Belangenbehartiging en hulp	ref. 19.2	6.564.948	6.723.785	6.573.831
Communicatie en publieksvoorlichting	ref. 19.3	6.008.537	5.708.451	5.549.674
		18.290.217	18.036.734	17.302.155
Wervingskosten	ref. 19.4	3.103.325	3.860.317	3.010.902
Beheer en administratie	ref. 19.5	914.440	848.549	834.867
Som van de lasten		22.307.982	22.745.600	21.147.924
Saldo voor financiële baten en lasten		595.267	-862.600	222.254
Financiële baten en lasten		28.155	-80.000	-82.701
Saldo van baten en lasten		623.422	-942.600	139.553
Resultaatbestemming				
Het bestuur heeft met goedkeuring van de Raad van Toezicht de volgende bestemming van het resultaat vastgesteld:				
Reserve uit nalatenschappen				
- Toevoeging		46.172		257.529
- Onttrekking		-257.529		-448.367
		-211.358		-190.837
Bestemmingsfondsen				
- Toevoeging		702.026		1.197.154
- Onttrekking		-899.516		-1.378.376
		-197.491		-181.222
Overige reserve				
- Resultaat boekjaar		623.422		139.553
- Resultaat reserve uit nalaten		211.358		190.837
- Resultaat bestemmingsfondsen		197.491		181.222
		1.032.270		511.613
Resultaat 2019		623.422		139.553

Kasstroomoverzicht op 31 december 2019

Het kasstroomoverzicht is een overzicht waaruit de in- en uitgaande kasstromen in het boekjaar blijken. Het geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen voor Alzheimer Nederland en hoe die geldmiddelen zijn benut in hetzelfde boekjaar.

	2019 €	2018 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	623.422	139.553
Aanpassing voor:		
- Afschrijvingen	230.306	51.661
- Financiële vaste activa	54.456	20.570
- Voorzieningen	-93.833	-16.167
- Mutaties in langlopende schulden	2.099.432	123.970
- Mutaties in werkkapitaal:		
- voorraden	5.187	-4.355
- vorderingen	460.586	591.648
- kortlopende schulden	-1.140.821	729.962
	2.238.735	1.636.841
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in verbouwingen	-6.114	-
Investerings in inventaris en apparatuur	-204.538	-131.441
Investerings in automatisering	-473.755	-567.880
Desinvestering in automatisering	-	177.710
	-684.407	-521.610
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie effecten	-104.517	-992.136
	-104.517	-992.136
Netto kasstroom	1.449.811	123.095
Stand liquide middelen 1 januari	9.650.257	9.527.162
Stand liquide middelen 31 december	11.100.068	9.650.257
Mutatie liquide middelen	1.449.811	123.095

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De stichting Alzheimer Nederland is gevestigd in Nederland. Het adres van de statutaire zetel van de organisatie is Stationsplein 121, 3818 LE Amersfoort. Het nummer bij de Kamer van Koophandel is 41181369.

De statutaire doelstellingen van de stichting zijn:

- het vinden van een mogelijkheid om de ziekte van Alzheimer en andere vormen van dementie te voorkomen, te behandelen en te genezen;
- het optimaliseren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun naasten;
- het ondersteunen van allen die betrokken zijn bij de zorg voor mensen met dementie;
- het vergroten van de kennis over dementie bij het algemeen publiek en het bevorderen van meer begrip in de samenleving voor mensen met dementie en hun naasten.

De jaarrekening is opgesteld volgens Richtlijn RJ650 Verslaggeving Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De vaststelling door het bestuur en de goedkeuring door de Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland van de jaarrekening 2019 heeft plaatsgevonden in een gezamenlijke vergadering op 8 april 2020.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Functionele valuta en presentatie valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Tenzij anders aangegeven, zijn alle bedragen in euro's afgerond.

Continuïteitsveronderstelling

De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Schattingswijzigingen

Jaarlijks worden de schattingspercentages voor het toerekenen van de personeelskosten aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie door de directie geëvalueerd. Indien nodig leidt dit tot bijstellingen (ook voor de vergelijkende cijfers). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de toerekening van de kosten van de eigen organisatie.

Vergelijkende cijfers

Teneinde de vergelijkbaarheid tussen de realisatie, begroting en vergelijkende cijfers te verbeteren zijn de vergelijkende cijfers in de resultatenrekening op enkele punten aangepast. Dit heeft bij de lasten vooral betrekking op de overige algemene kosten, ICT en informatiemanagement en de afschrijvingskosten. Deze aanpassingen hebben geen effect gehad op het vermogen, maar alleen op de presentatie van de posten in de staat van baten en lasten, en komen voort uit een juiste presentatie van de realisatie ten opzichte van de begroting.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Fusie Stichting Alzheimer Fonds

De Stichting Alzheimer Fonds is in 1998 opgericht met het doel: het verwerven en ter beschikking stellen van middelen ter ondersteuning van de Alzheimerstichting, later Stichting Alzheimer Nederland.

Het Alzheimer Fonds verrichtte de laatste jaren echter geen activiteiten meer, had geen personeel in dienst en geen vermogen, en kon daarom worden opgeheven. In plaats van het opheffen van de stichting door ontbinding ervan is gekozen voor een fusie met Stichting Alzheimer Nederland. Dit omdat in geval een nalatenschap openvalt ten gunste van het Alzheimer Fonds nadat dit is ontbonden, de erfstelling zou komen te vervallen. De juridische fusie heeft plaatsgevonden op 15 november 2019.

Grondslagen voor bepaling van het vermogen

Waardering van activa en passiva

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Materiële en immateriële vaste activa

De materiële en immateriële vaste activa in gebruik voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Er is beleid geformuleerd waarin is bepaald dat activa voor de bedrijfsvoering wordt geactiveerd, maar activa ten behoeve van de doelstelling niet.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Verbouwingen	10-14%
- Inventaris en apparatuur	20-30%
- Automatisering	14-33%

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen bedragen omvatten vorderingen met een looptijd langer dan één jaar. Deze vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voor zover van toepassing worden voorzieningen wegens oninbaarheid in mindering gebracht op de vordering.

Effecten

De effecten worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en zijn voor waardering na eerste verwerking onder te verdelen in effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille en effecten die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, zijnde eigen-vermogensinstrumenten of obligaties. Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden, na eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Vorderingen, overlopende activa, liquide middelen, overige activa, handelsschulden en kortlopende schulden

Vorderingen, handelsschulden en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde of de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een eventuele voorziening voor risico's op inbaarheid. Indien er geen sprake is van agio, disagio of transactiekosten is de reële waarde gelijk aan de nominale waarde. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de risico's op korte termijn af te dekken. Volgens de aanbeveling van Goede Doelen Nederland mag hiervoor een reserve worden aangehouden van maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Onder kosten van de werkorganisatie wordt verstaan: kosten eigen personeel, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en de kosten voor fondsenwerving.

Reserve uit nalatenschappen

In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt een reserve uit nalatenschappen gevormd. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder wordt toegevoegd aan het resultaat van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen hebben betrekking op het deel van het eigen vermogen waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven. In de toelichting op de balans worden de bedragen en de beperktere bestemming vermeld.

Overige reserves

Het gedeelte van het vermogen, dat nog resteert en geen betrekking heeft op de vorming van de continuïteitsreserve of bestemmingsfondsen, wordt gepresenteerd als overige reserve.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers van Alzheimer Nederland is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Alzheimer Nederland heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden die op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Verplichtingen inzake toegezegde subsidieverplichtingen

Meerjarige verplichtingen worden in het boekjaar verwerkt waarin de aanvragers een beroep kunnen doen op de toezegging. Deze toekenningen worden als subsidieverplichtingen onder de langlopende schulden verantwoord, rekening houdend met het kortlopende deel van deze verplichtingen.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van Alzheimer Nederland zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De personeelskosten van de organisatie worden jaarlijks op basis van schattingen van de directie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. De toereken percentages van personeelskosten zijn in 2019 als volgt gewijzigd:

	Jaarrekening 2018	Correctie	Jaarrekening 2019
Wetenschappelijk onderzoek	10,8%	0,2%	11,1%
Belangenbehartiging en hulp	41,7%	0,6%	42,3%
Communicatie en publieksvoorlichting	21,9%	0,6%	22,5%
Wervingskosten	17,6%	-1,3%	16,3%
Beheer en administratie	8,0%	-0,2%	7,8%

Het effect van deze schattingswijzigingen voor de vergelijkende cijfers van 2018 is als volgt:

	Jaarrekening 2018	Correctie	Jaarrekening 2019
Wetenschappelijk onderzoek	5.178.651	16.228	5.194.879
Belangenbehartiging en hulp	6.573.831	45.808	6.619.639
Communicatie en publieksvoorlichting	5.549.674	48.463	5.598.136
Wervingskosten	3.010.902	-93.888	2.917.013
Beheer en administratie	834.867	-16.610	818.257

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Deze toerekening volgt een bestendige gedragslijn. Dit houdt in dat bij de lasten rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen dan wel betaald.

Bestemmingsgiften

De besteding van giften met een specifieke bestemming wordt afzonderlijk vermeld. Indien deze baten niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden in een bestemmingsfonds verantwoord. Specifieke bestedingen in het daaropvolgende jaar worden aan dit bestemmingsfonds onttrokken.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Nalatenschappen en giften

Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden geschat. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in mindering gebracht op de vorderingen uit hoofde van nalatenschappen. Voor de waardering van het vruchtgebruik wordt aangesloten bij de fiscale regels voor waardering van vruchtgebruik. Onder de fiscale regels zijn afspraken gemaakt over de hoogte van de rekenrente en de leeftijdstaffels.

Overheidssubsidies

Subsidies van overheden worden als opbrengst verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Resultaten beleggingen

Alle financiële baten en lasten inzake de beleggingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord (zie ook grondslagen 'Effecten')

Bestedingen

Toegekende bijdragen aan wetenschappelijke projecten worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de aanvrager is medegedeeld. Dit geldt ook voor meerjarige toekenningen in het boekjaar, waarvoor alleen de bijdrage voor het boekjaar als last wordt meegenomen.

Personeelsbeloningen - periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Operational lease

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operational leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt het resultaat van het boekjaar aangepast voor posten in de staat van baten en lasten en balansmutaties die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt naar kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De operationele kasstroom omvat onder andere de uitgaven voor rente en belastingen en de ontvangsten van rente en dividenden. Ontwikkelingskosten, investeringen en desinvesteringen in vaste activa (inclusief financiële belangen) worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De betaling van dividend wordt gezien als een uitgaande kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Kostentoerekening

De richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ 650 bepaalt dat de kosten van de eigen organisatie gespecificeerd moeten worden naar verschillende kostencategorieën. Elke medewerker van Alzheimer Nederland wordt toegerekend aan één van die categorieën. De Goede Doelen Nederland heeft richtlijnen vastgesteld welke kosten toegerekend dienen te worden aan de kostencategorie beheer en administratie, namelijk kosten voor bestuur, financiën, planning en control, ICT, receptie, postverwerking, archief en algemeen secretariaat. Op basis van de loonkosten en formatie worden de totale kosten van de eigen organisatie aan de volgende categorieën toegerekend: doelbestedingen, kosten werving baten en kosten beheer en administratie.

Toelichting op de balans

1. Immateriële vaste activa	CRM en FA	Overige	2019 €	2018 €
Verkrijgingsprijs	1.091.668	11.846	1.103.514	713.344
Cumulatieve afschrijvingen	-457.335	-	-457.335	-490.991
Boekwaarde per 1 januari	634.333	11.846	646.179	222.353
Investeringsen	363.848	109.907	473.755	567.880
Desinvesteringen	-	-	-	-177.710
Afschrijvingen	-113.781	-4.137	-117.918	-92.122
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	125.777
Mutaties boekjaar	250.067	105.770	355.837	423.826
Verkrijgingsprijs	1.455.516	121.753	1.577.270	1.103.514
Cumulatieve afschrijvingen	-571.116	-4.137	-575.254	-457.335
Boekwaarde per 31 december	884.400	117.616	1.002.016	646.179
Afschrijvingspercentages	14% - 33%	14% - 33%		

De investeringen bij de rubriek 'CRM en FA' betreffen de ontwikkeling en implementatie van de collecte-module binnen het CRM systeem. De investeringen bij rubriek 'Overige' hebben betrekking op de ontwikkeling en implementatie van een donatiemodule, produkt- en leadformulier.

2. Materiële vaste activa	Verbouwing	Inventaris & apparatuur	2019 €	2018 €
Verkrijgingsprijs	178.369	893.309	1.071.678	940.238
Cumulatieve afschrijvingen	-98.848	-754.688	-853.535	-768.219
Boekwaarde per 1 januari	79.521	138.622	218.143	172.019
Investeringsen	6.114	204.538	210.652	131.441
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	-22.206	-90.182	-112.388	-85.317
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-
Mutaties boekjaar	-16.092	114.356	98.264	46.124
Verkrijgingsprijs	184.483	1.097.847	1.282.330	1.071.678
Cumulatieve afschrijvingen	-121.054	-844.869	-965.923	-853.535
Boekwaarde per 31 december	63.429	252.978	316.407	218.143
Afschrijvingspercentages	10% - 14%	10% - 33%		

De rubriek verbouwing heeft betrekking op het pand aan het Stationsplein in Amersfoort. Dit pand is in februari 2013 in gebruik genomen. Vanaf dat moment wordt de verbouwing afgeschreven voor de resterende looptijd van het huurcontract.

De investeringen bij de rubriek 'inventaris en apparatuur' hebben onder andere betrekking op de aanschaf van laptops, monitoren, kantoormeubilair (vooral hoog/laag bureautafels) en de vervanging van de collectebussen.

Toelichting op de balans

3 Financiële vaste activa	2019 €	2018 €
Lening u/g	-	54.456
Bankgarantie en waarborgsommen	159.264	159.264
	<u>159.264</u>	<u>213.720</u>

De lening u/g is ontstaan uit hoofde van een nalatenschap op een natuurlijk persoon en is opeisbaar per 1 februari 2020. Jaarlijks is 4% rente vergoed over de hoofdsom. De kortlopende vordering is in 2019 gerubriceerd onder de vlottende activa bij de 'Nog te ontvangen bedragen' in rubriek 4, te weten 'Vorderingen en overlopende activa'.

In 2013 heeft Alzheimer Nederland resp. € 84.135 en € 69.604 betaald aan de Stichting Huisvesting Huis voor de Gezondheid. Dit betreft ons aandeel in de bankgarantie in verband met het huurcontract. De verstrekte waarborgsommen ter grootte van € 5.525 hebben betrekking op PostNL.

4 Vorderingen en overlopende activa	2019 €	2018 €
Debiteuren	40.136	23.126
Vooruitbetaalde kosten	166.653	210.178
Nog te ontvangen bedragen	3.540.582	3.974.652
	<u>3.747.371</u>	<u>4.207.956</u>

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Nog te ontvangen bedragen:

Nalatenschappen	2.611.113	3.253.844
Vordering VriendenLoterij	495.594	505.552
Overige	433.875	215.256
	<u>3.540.582</u>	<u>3.974.652</u>

Nog te ontvangen bedragen uit hoofde van nalatenschappen:

Lopende jaar	1.828.977	2.426.426
Eerdere jaren	782.136	827.418
	<u>2.611.113</u>	<u>3.253.844</u>

De vordering op de VriendenLoterij heeft betrekking op de ongeoormerkte en geoormerkte toegekende bedragen. Uitbetaling van het 4e kwartaal 2019 vindt plaats in 2020.

5 Effecten

De effectenportefeuille is opgebouwd uit aandelen, obligaties en alternatieve beleggingen. Leidend bij het beleggen in effecten is het beleggingsstatuut van stichting Alzheimer Nederland waaraan de richtlijn 'Reserves goede doelen' van Goede Doelen Nederland mede ten grondslag ligt. Dit statuut is beschikbaar op de website van Alzheimer Nederland. De alternatieve beleggingen hebben betrekking op niet-traditionele financiële instrumenten, waarbij de risico-rendementsverhoudingen anders zijn dan bij de reguliere aandelen en obligaties.

Toelichting op de balans

Het effectenbezit en de overige waarden bestaan uit:

	2019 €	2018 €
Aandelen	298.234	148.386
Obligaties	791.374	737.309
Alternatieven	-	93.795
Marktwaaarde per 31 december	1.089.607	979.491
Opgelopen coupon- en overige rente	381	7.260
Depotrekening	6.665	5.386
Boekwaarde per 31 december	1.096.654	992.136

Het verloop van de effectenportefeuille is als volgt:

Boekwaarde per 1 januari	992.136	-
Aankopen	351.262	1.096.441
Verkopen	-343.834	-105.574
Mutatie gerealiseerd waardeverschil	20.540	-3.642
Mutatie ongerealiseerd waardeverschil	74.889	-7.735
Mutatie opgelopen coupon- en overige rente	381	7.260
Mutatie depotrekening	1.279	5.386
Boekwaarde per 31 december	1.096.654	992.136

6 Liquide middelen

	2019 €	2018 €
Rekeningen-courant banken	8.079.918	6.624.754
Spaartegoeden banken	3.020.492	3.025.742
Kasmiddelen	-	2
Betalingen onderweg	-342	-240
	11.100.068	9.650.257
Rekeningen-courant banken:		
Centraal	7.863.730	6.425.822
Afdelingen	216.188	198.932
	8.079.918	6.624.754

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. Om risico's zoveel mogelijk te spreiden wordt er bij verschillende banken gebankierd.

7 Reserves en fondsen

	2019 €	2018 €
Continuïteitsreserve	3.500.000	3.500.000
Reserve uit nalatenschappen	46.172	257.529
Bestemmingsfondsen	155.140	352.631
Overige reserve	2.350.079	1.317.809
	6.051.391	5.427.969

Toelichting op de balans

7.1 Continuïteitsreserve

Volgens de Richtlijn Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland mag een reserve worden aangehouden van maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Onder kosten van de werkorganisatie wordt verstaan: kosten eigen personeel, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en de kosten van werving baten. Uitgaande van deze factor betekent dit dat Alzheimer Nederland ultimo 2019 maximaal afgerond € 19.000.000 kan aanhouden voor de continuïteitsreserve.

Alzheimer Nederland gaat bij de bepaling van de omvang echter uit van de minimaal benodigde continuïteitsreserve op basis van een jaarlijks uit te voeren risicoanalyse. De continuïteitsreserve wordt gevormd om de risico's op korte termijn te kunnen afdekken. Elementen die hierbij een rol spelen zijn:

- Continuïteit wetenschappelijk onderzoek
- Continuïteit samenwerking Alzheimer Centra
- Continuïteit van de organisatie
- Innovatiebuffer

De huidige continuïteitsreserve bedraagt € 3.500.000 en voldoet ruimschoots aan genoemde richtlijn.

7.2 Reserve uit nalatenschappen

	2019 €	2018 €
Stand op 1 januari	257.529	448.367
Toevoeging	46.172	257.529
Ottrekking	-257.529	-448.367
	<u>46.172</u>	<u>257.529</u>

In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt een reserve uit nalatenschappen gevormd. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder wordt toegevoegd aan het resultaat van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

7.3 Bestemmingsfondsen

	2019 €	2018 €
Fondsen Alzheimer Centra	-	69.226
Fonds Deltaplan Dementie	33.431	176.510
Fonds Stichting Kubiek	17.261	24.395
Fonds Stichting Den Brinker	9.343	82.500
Fonds Jetstone	17.605	-
Fonds Ontwikkeling website voor mensen met dementie	77.500	-
	<u>155.140</u>	<u>352.631</u>

Fondsen Alzheimer Centra

De fondsen voor de Alzheimer Centra betreffen giften specifiek benoemd voor wetenschappelijk onderzoek binnen de Alzheimer Centra.

Stand op 1 januari	69.226	206.530
Toevoeging		215.063
Ottrekking	-69.226	-352.367
	<u>-</u>	<u>69.226</u>

Toelichting op de balans

2019 | €

2018 | €

Fonds Deltaplan Dementie

De lotenopbrengst van de VriendenLoterij in 2019 werd op het Goed Geld Gala van 6 februari 2020 definitief vastgesteld. Deze gelden zijn grotendeels bestemd voor het Deltaplan Dementie.

Stand op 1 januari	176.510	151.919
Toevoeging	606.921	899.591
Onttrekking	-750.000	-875.000
	33.431	176.510

Fonds Stichting Kubiek

Stichting Kubiek heeft eind 2015 een bijdrage van € 75.404 geschonken met als bestemming de training, voorlichting en het equiperen van professionals, vrijwilligers, mantelzorgers en burgers bij de regionale afdeling Delft Westland en Oostland van Alzheimer Nederland. Door de afdeling is een plan opgesteld dat tot uitvoering is gekomen in 2018 en 2019. Het saldo wordt aangewend in 2020.

Stand op 1 januari	24.395	75.404
Toevoeging	-	-
Onttrekking	-7.133	-51.009
	17.261	24.395

Fonds Stichting Den Brinker

Door de Stichting Den Brinker is eind 2018 een toezegging gedaan dat zij de project ontwikkeling "Dat ben ik app" met een donatie van € 82.500 ondersteunen. Het saldo zal in 2020 aangewend worden.

Stand op 1 januari	82.500	-
Toevoeging	-	82.500
Onttrekking	-73.157	-
	9.343	82.500

Fonds Jetstone

Het bedrijf Jetstone heeft aan de afdeling Zuidoost Brabant in 2019 een bedrag beschikbaar gesteld van € 17.605 voor de periode 2019 tot en met 2026. Het bedrag is bestemd voor drie Alzheimer Cafés in de Peelregio met als doel om in genoemde periode iets extra's te kunnen betekenen voor de bezoekers.

Stand op 1 januari	-	-
Toevoeging	17.605	-
Onttrekking	-	-
	17.605	-

Fonds Ontwikkeling website voor mensen met dementie

Het fonds Sluyterman van Loo, stichting RCOAK, Dr. C.J. Vaillant Fonds en M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting hebben in 2019 respectievelijk een bijdrage verstrekt van € 35.000, € 30.000, € 10.000 en € 2.500. De totale bijdrage van € 77.500 is bestemd voor fase 2 van het project 'Ontwikkeling speciale website voor mensen met dementie'. Aanwending van deze bijdrage zal plaats vinden in 2020.

Stand op 1 januari	-	-
Toevoeging	77.500	-
Onttrekking	-	-
	77.500	-

Toelichting op de balans

7.4 Overige reserve	2019 €	2018 €
Stand op 1 januari	1.317.809	806.196
Onttrekking c.q. toevoeging resultaat boekjaar	623.422	139.553
Onttrekking c.q. toevoeging resultaat bestemmingsreserve nalaten	211.358	190.837
Onttrekking c.q. toevoeging bestemmingsfondsen	197.491	181.222
	2.350.079	1.317.809

8 Voorzieningen	2019 €	2018 €
Doorbetaling bij langdurig zieken	-	93.833
	-	93.833

Doorbetaling bij langdurig zieken

In overeenstemming met RJ 271.205 dient een voorziening te worden opgenomen voor medewerkers die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Specifiek in dit geval ging het om de nog te betalen personeelskosten voor de directeur-bestuurder mevrouw G.J. Broekema in 2019.

	2019 €	2018 €
Stand op 1 januari	93.833	110.000
Toevoeging	-	110.000
Onttrekking	-93.833	-126.167
	-	93.833

9 Langlopende schulden	2019 €	2018 €
Subsidieverplichtingen uit hoofde van wetenschappelijk onderzoek:		
Stand per 1 januari	8.090.653	7.054.204
Toekenningen	4.635.279	4.053.061
Betalingen	-3.252.306	-3.002.434
Vrijval aangegane verplichtingen	-34.532	-14.179
	9.439.094	8.090.653
Langlopend	5.371.700	3.272.268
Kortlopend	4.067.394	4.818.385
	9.439.094	8.090.653

De vrijval op aangegane verplichtingen heeft betrekking op projecten die gereed zijn en waarvan de eindrapportage opgeleverd is. De hierbij aangegane verplichtingen zijn niet volledig benodigd geweest voor de realisatie.

Toelichting op de balans

10 Kortlopende schulden	2019 €	2018 €
Subsidieverplichtingen u.h.v. wetenschappelijk onderzoek	4.067.394	4.818.385
Crediteuren	876.069	1.157.805
Vooruit ontvangen subsidies	43.206	219.011
Vooruit ontvangen opbrengsten	59.643	43.750
Overlopende passiva	415.676	276.991
Vakantiegeld en vakantiedagen	363.882	368.681
Belastingen	208.290	291.292
Pensioenen	3.189	2.255
	6.037.349	7.178.170

	Subsidie toewijzing	Nog te verant- woorden	Nog te ontvangen	Ultimo 2019
Vooruit ontvangen subsidies				
Samen dementievriendelijk	10.022.876	2.033.929	2.038.722	-4.793
(Inter-) nationale projectsubsidies	518.510	205.278	157.165	48.113
Overige projectsubsidies	14.302	3.940	4.054	-114
	10.555.688	2.243.147	2.199.941	43.206

De baten van subsidies worden verantwoord in de exploitatie op basis van de gemaakte kosten in enig jaar (matching principe). De ontvangsten volgen het bevoorschottingsregime van de subsidieverstrekker.

De kortlopende schulden kennen een looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

11 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Te ontvangen bedragen vanuit samenwerkingen

Er worden meerjarige toezeggingen gedaan aan Alzheimer Nederland uit hoofde van samenwerkingen. In 2020 en verder zal nog € 543.700 (incl. BTW) worden ontvangen.

Te ontvangen bedrag vanuit een nalatenschap

In een testament is bepaald dat Alzheimer Nederland tot legataris is aangesteld in een nalatenschap met een zogenaamde tweetrapsmaking. Hiervoor hoeft de erfgenaam echter geen zekerheid te stellen. Het legaat bedraagt € 100.000 en zal 3 maanden na overlijden van de erfgenaam uitgekeerd worden aan Alzheimer Nederland. Vanwege het ontbreken van de zekerheidsstelling is het legaat in 2018 gewaardeerd op € 1.

Huurverplichting pand Stationsplein, Amersfoort

Op 15 maart 2013 is de huurovereenkomst met een looptijd van 10 jaar voor het pand aan het Stationsplein te Amersfoort afgesloten. Eind 2019 is overeengekomen deze huurovereenkomst te verlengen tot en met 14 maart 2033. Dit betreft de huur van circa 1.050 m² kantoorruimte op de 4e verdieping, een aandeel in de algemene ruimtes op de niveaus -2, -1, begane grond en 1 en een aantal van 11 parkeerplaatsen. Deze objecten worden gehuurd van de Stichting Huisvesting van het Huis voor de Gezondheid. De totale hiermee samenhangende huurlasten bedragen € 221.872 voor 2020 en in totaal € 2.708.681 voor de periode 2021 tot en met einde huurperiode, te weten 15 maart 2023.

CRM systeem Nexios

In het CRM systeem Nexios is in 2019 een verplichting aangegaan voor de ontwikkeling en realisatie van nieuwe product- en leadformulieren. De ingebruikname hiervan wordt begin 2020 verwacht. Op basis van de in 2019 aangegane verplichtingen, zijn de hiermee voor 2020 nog samenhangende lasten € 45.500 (incl. BTW). Daarnaast is in 2019, in samenhang met het nieuwe CRM systeem, een verplichting aangegaan voor de ontwikkeling en realisatie van een collecte-module. Bij deze verplichting resteert nog een last van € 35.500 (incl. BTW) in 2020.

Toelichting op staat van baten en lasten

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
BATEN			
12 Baten van particulieren			
12.1 Collecte	2.010.729	2.060.000	1.916.877
12.2 Nalatenschappen	3.444.101	4.200.000	4.326.187
12.3 Donaties en giften	10.861.718	10.162.500	9.472.191
12.4 Overige baten particulieren	908.306	650.000	611.692
	17.224.854	17.072.500	16.326.948
12.1 Collecte			
Landelijke collecte november	1.810.144		1.740.407
Landelijke collecte vorig jaar	2.954		7.225
Regionale collectes buiten collecteperiode	153.365		121.734
Online Collectebus	44.266		47.512
	2.010.729	2.060.000	1.916.877
Het aantal collectanten tijdens de collecteperiode in november 2019 bedroeg 20.390 (2018: 21.047). De gemiddelde busopbrengst was in 2019 € 88,78 (2018: € 82,72).			
12.2 Nalatenschappen			
Opbrengsten lopend boekjaar	2.819.746		3.425.261
Herwaardering eerdere jaren	624.355		900.926
	3.444.101	4.200.000	4.326.187
Alzheimer Nederland heeft in 2019 113 nieuwe nalatenschappen ontvangen (2018: 125).			
12.3 Donaties en giften			
Particuliere fondsenwerving	9.647.760	9.400.000	8.538.045
Major giving	958.072	600.000	759.406
Donaties en giften via regionale afdelingen	255.886	162.500	174.740
	10.861.718	10.162.500	9.472.191
Het donateursprogramma is opgebouwd uit de volgende onderdelen: automatische incasso's van vaste donateurs, overige donaties en giften uit onder andere mailingacties, het major donor programma en programma's bij de regionale afdelingen.			
De opbrengst uit automatische incasso's bedraagt in 2019 € 7.530.631 (2018: € 6.350.452).			
Het aantal gevers in 2019 bedroeg 199.115 (2018: 194.893). Hiervan waren er 114.309 donateurs met een automatische incasso (2018: 104.609). Het gemiddelde donatiebedrag was in 2019 € 52,81 (2018: € 47,35).			
12.4 Overige baten particulieren			
Giftboxen voor particulieren	288.044	202.000	189.572
Actiewebsite voor particulier initiatief	620.262	448.000	422.120
	908.306	650.000	611.692

Toelichting op staat van baten en lasten

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
13 Baten van bedrijven			
Bedrijfsdonaties	531.207	350.000	312.859
	531.207	350.000	312.859
14 Baten van loterijorganisaties			
VriendenLoterij - ongeoormerkte vaste jaarbijdrage	200.000	200.000	200.000
VriendenLoterij - geoormerkte lotenopbrengst	1.086.731	860.000	1.148.067
Grote Club Actie - Support Actie	17.384	20.000	18.775
	1.304.115	1.080.000	1.366.842

VriendenLoterij - Ongeoormerkte vaste jaarbijdrage

De ongeoormerkte vaste jaarbijdrage van de VriendenLoterij werd definitief vastgesteld tijdens het Goed Geld Gala op 6 februari 2020.

VriendenLoterij - Geoormerkte lotenopbrengst

De geoormerkte lotenopbrengst van de VriendenLoterij in 2019 werd ook op het Goed Geld Gala van 6 februari 2020 definitief vastgesteld. Deze opbrengsten zijn mede een gevolg van de door de VriendenLoterij in het najaar van 2015 gevoerde campagne PrijzenMarathon. De gelden worden grotendeels opgenomen en aangewend vanuit het bestemmingsfonds Deltaplan Dementie.

Grote Club Actie - Support Actie

De SupportActie is een nationale loterij waarmee Nederlandse verenigingen, organisaties, goede doelen, stichtingen en instellingen fondsen kunnen werven. Van de opbrengst van de lotenverkoop gaat 80% rechtstreeks naar de organisatie die door de Supporter gesteund wordt. Elk kwartaal vindt er een trekking van de loterij plaats.

15 Baten van subsidies van overheden			
15.1 Subsidies van overheden via landelijke organisatie	2.351.411	2.238.000	2.181.828
15.2 Subsidies van overheden via regionale afdelingen	321.679	362.500	333.779
	2.673.090	2.600.500	2.515.607
15.1 Subsidies van overheden via landelijke organisatie			
VWS subsidie - Samen dementievriendelijk	2.141.187	2.000.000	2.045.330
(Inter-) nationale projectsubsidies	99.375	128.000	66.260
Instellingssubsidie	45.000	45.000	45.000
Overige projectsubsidies	65.849	65.000	25.238
	2.351.411	2.238.000	2.181.828

Het ministerie van VWS heeft voor de periode van 1-1-2016 tot en met 31-12-2020 een projectsubsidie van maximaal € 10.022.876 verleend ten behoeve van het programma 'Samendementievriendelijk'.

Met dit programma bevorderen we, in samenwerking met PGGM en in het kader van het Deltaplan Dementie, dat de Nederlandse bevolking meer kennis opdoet over dementie en leert die kennis om te zetten in hulp aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Toelichting op staat van baten en lasten

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
15.2 Subsidies van overheden via regionale afdelingen			
De 48 regionale afdelingen van Alzheimer Nederland verkrijgen via gemeentelijke instanties subsidiegelden. Deze gelden zijn vooral bestemd voor de medefinanciering van de exploitatie van bijna 260 Alzheimer Cafés.			
16 Baten van organisaties zonder winststreven			
Bedrijfsdonaties	151.750		175.250
Vermogensfondsen	661.429		210.200
Religieuze instellingen en stichtingen	261.816		216.176
Overig	2.704		169.295
	<u>1.077.699</u>	<u>750.000</u>	<u>770.921</u>
17 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
Verkoop goederen webshop	5.726	10.000	6.541
	<u>5.726</u>	<u>10.000</u>	<u>6.541</u>
In afwijking op de RJ 650 zijn de baten als netto-omzet opgenomen in plaats van de brutowinst. De kostprijs van de verkopen is in eerdere jaren verantwoord. Hierdoor is de brutowinst niet meer te herleiden.			
18 Overige baten			
Overige baten	86.558	20.000	70.460
	<u>86.558</u>	<u>20.000</u>	<u>70.460</u>

De overige baten zijn vooral gegroeid als gevolg van een eind 2016 opgestart trainingsprogramma in het kader van 'Samendementievriendelijk'. In 2019 bedraagt de ontvangen vergoeding voor het geven van trainingen bij organisaties ruim € 60.485 (2018: € 42.970).

Toelichting op staat van baten en lasten

LASTEN

19 Toerekening kosten eigen organisatie (bijlage 3 RJ 650)

		ref. 19.1	ref. 19.2	ref. 19.3	ref. 19.4	ref. 19.5			
		Wetenschap- pelijk onder- zoek	Belangen- behartiging en hulp	Communicatie en publieks- voorlichting	Wervings- kosten	Beheer en administratie	Totaal 2019 €	Begroting 2019 €	Totaal 2018 €
Bestedingen aan doelstellingen	ref. 20	4.818.586	3.355.661	1.473.830	-	-	9.648.077	9.604.600	9.176.643
Kosten eigen werkorganisatie									
Directe wervingskosten	ref. 21	-	-	2.700.455	1.800.303	-	4.500.758	4.821.000	4.228.762
Personeelskosten	ref. 22	694.109	2.480.217	1.417.555	1.007.008	525.575	6.124.464	6.370.000	5.995.865
Huisvestingskosten	ref. 23	38.366	137.092	78.354	55.662	29.051	338.526	380.000	395.595
Kantoorkosten	ref. 24	32.877	117.478	67.144	47.698	24.894	290.091	300.000	285.538
Bestuurskosten	ref. 25	-	-	-	-	15.146	15.146	5.000	8.526
Overige algemene kosten	ref. 26	132.793	474.501	271.198	192.655	100.550	1.171.697	1.040.000	830.603
Afschrijvingen	ref. 27	-	-	-	-	219.223	219.223	225.000	226.394
Subtotaal		898.145	3.209.288	4.534.707	3.103.325	914.440	12.659.905	13.141.000	11.971.281
Totaal		5.716.731	6.564.948	6.008.537	3.103.325	914.440	22.307.982	22.745.600	21.147.924

Het model van kostentoerekening maakt duidelijk hoe Alzheimer Nederland de gemaakte kosten verdeeld heeft over de doelstellingen, de werving van baten én beheer en administratie. De totalen van de verschillende kolommen komen overeen met de bedragen in de staat van baten en lasten over 2019.

Toelichting op staat van baten en lasten

19 Toelichting op de toerekening kosten eigen organisatie

In het model van de kostentoerekening worden de kosten die Alzheimer Nederland maakt, verdeeld over de doelstellingen, de werving baten en beheer en administratie. De totalen van de verschillende kolommen komen overeen met de bedragen die zijn opgenomen in de staat van baten en lasten over 2019 en de toelichting daarop. Uit de kostentoerekening wordt duidelijk hoe de door Alzheimer Nederland gemaakte kosten zijn

De doelstellingen van Alzheimer Nederland zijn als volgt onderverdeeld:

- Wetenschappelijk onderzoek;
- Belangenbehartiging en hulp;
- Communicatie en publieksvoorlichting.

Wijze van toerekening:

- Direct toerekenbare kosten, kosten waarvoor een factuur is ontvangen of een contractuele verplichting is aangegaan, worden direct toegerekend aan de betreffende doelstelling.
- Directe kosten voor werving baten worden voor 60% toegerekend aan de doelstelling communicatie en publieksvoorlichting en 40% aan de werving baten.
- De personeelskosten van de doelstellingen worden direct toegerekend aan de betreffende doelstelling. De personeelskosten van de overige onderdelen van de organisatie worden op basis van schattingen van de directie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. Jaarlijks worden deze schattingen geëvalueerd door de directie.
- Huisvestingskosten, kantoorkosten en overige algemene kosten volgen het aandeel van de personeelskosten aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie.
- Bestuurskosten, rente- en bankkosten en afschrijvingskosten worden direct toegerekend aan de verschillende bestemmingen.

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
20 Doelbestedingen			
20.1 Wetenschappelijk onderzoek	4.818.586	4.670.600	4.365.022
20.2 Belangenbehartiging en hulp	3.355.661	3.384.000	3.441.642
20.3 Communicatie en publieksvoorlichting	1.473.830	1.550.000	1.369.978
	9.648.077	9.604.600	9.176.643
20.1 Specificatie doelbestedingen wetenschappelijk onderzoek			
Innovatieve subsidieronde	2.061.363	1.600.000	1.680.821
Subsidies	1.880.755	2.425.000	1.699.128
Deltaplan Dementie (Fondsen)	750.000	470.600	875.000
Overig	126.468	175.000	110.073
	4.818.586	4.670.600	4.365.022

De kosten voor wetenschappelijk onderzoek betreffen deels de kosten op toekenningen voor langlopende subsidieverplichtingen, die zijn opgenomen onder de langlopende schulden. De besteding aan subsidies is inclusief € 34.532 van vrijgevallen (niet tot uitkering gekomen) subsidieverplichtingen. In 2018 was dit € 14.179.

Toelichting op staat van baten en lasten

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
20.2 Specificatie doelbestedingen belangenbehartiging en hulp			
Regionale afdelingen	951.174	895.000	963.953
Online platform Dementie.nl	602.548	715.000	656.421
Samen dementievriendelijk	1.216.085	1.160.000	1.302.537
Dialogoog en landelijke hulp	154.726	150.000	132.888
Belangenbehartiging en zorgvernieuwing	301.385	290.000	292.754
Overige kosten	129.743	174.000	93.090
	3.355.661	3.384.000	3.441.642

De kosten voor deze doelstelling hebben betrekking op het bieden van hulp, zowel op landelijk als regionaal niveau. Ook belangenbehartiging en zorgvernieuwing vallen hieronder. Het betreffen materiële kosten op basis van facturen of contractverplichtingen.

20.3 Specificatie doelbestedingen communicatie en publieksvoorlichting			
Algemeen	3.366		7.434
Merkstrategie	141.241		138.141
Campagnes en advertenties	916.994		774.707
Pers en media	18.695		26.203
Corporate Website	69.042		66.114
Online Kanalen	112.252		97.059
Communicatiemiddelen	212.241		260.320
	1.473.830	1.550.000	1.369.978

De kosten van deze doelstelling hebben betrekking op het vergroten van de kennis over dementie bij het algemeen publiek en het bevorderen van meer begrip in de samenleving voor mensen met dementie en hun naasten.

21 Directe Wervingskosten			
Collecte	302.393	420.000	285.440
Particuliere fondsenwerving	3.354.657	3.500.000	3.153.603
Werving en upgrading online	200.829	170.000	162.929
Nalatenschappen	163.168	200.000	158.479
Major donor programma en regionale fondsenwerving	14.786	25.000	30.326
Zakelijke markt	54.419	20.000	5.047
Acties derden - particulier initiatief	160.669	186.000	158.583
Acties derden - loterijorganisaties	152.030	150.000	140.916
Overige	97.806	150.000	133.438
	4.500.758	4.821.000	4.228.762

Percentage wervingskosten	14%	18%	14%
---------------------------	-----	-----	-----

In het percentage wervingskosten worden de wervingskosten gedeeld door de som van de geworven baten. De wervingskosten zijn hierbij inclusief de toerekening van de kosten uit de werkorganisatie van Alzheimer Nederland.

Toelichting op staat van baten en lasten

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
22 Personeelskosten			
22.1 Salarissen, inclusief sociale lasten	5.364.586	5.700.000	5.173.941
22.2 Overige personeelskosten	843.820	700.000	892.365
22.3 Doorbelasting personeelskosten	-83.942	-30.000	-70.441
	6.124.464	6.370.000	5.995.865

Personeel eigen organisatie

Op basis van een fulltime dienstverband waren gedurende het verslagjaar gemiddeld 80,9 werknemers in dienst van de stichting (2018: 78,4).

22.1 Salarissen incl. sociale lasten

Bruto beloningen	4.425.707		4.121.067
Sociale lasten	688.596		632.300
Pensioenlasten	409.175		386.840
Ontvangen ziekengeld en WAO-uitkeringen	-49.801		-76.266
UWV Compensatie transitie vergoeding	-75.000		-
Kosten voorziening loondoorbetaling langdurig zieken	-34.092		110.000
	5.364.586	5.700.000	5.173.941

22.2 Overige personeelskosten

Inhuur derden	335.407	225.000	414.185
Reis- en verblijfskosten	238.387	250.000	247.557
Onkostenvergoeding	1.404	10.000	4.404
HR Juridisch advies	14.990	10.000	28.746
Personeelsadvertenties	16.846	20.000	53.563
Studie- en opleidingskosten	83.665	70.000	55.361
Ziekengeldverzekering en vitaliteitsbeleid	71.399	75.000	52.500
Overige personeelskosten	81.723	40.000	36.049
	843.820	700.000	892.365

22.3 Doorbelasting personeelskosten

Een aantal fte's uit het formatieplan wordt (mede) gefinancierd door derden:

- De functie van European Grant Manager medegefinancierd door onze Duitse en Franse counterparts.
- Secretariële ondersteuning bij het Deltaplan Dementie.
- Medewerker Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd.
- Senior systeembeheerder bij MIND

22.4 Bezoldiging directie en Raad van Toezicht

Het jaarinkomen van de individuele bestuurders (in loondienst) blijft binnen het maximum van € 138.020 (1 FTE/12 mnd.) volgens de Regeling beloning directeuren van goede doelen organisaties. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de pensioenlasten en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 194.000.

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging wordt verwezen naar het bestuursverslag bij het jaarverslag.

De Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland doet zijn werk op vrijwillige basis en hiervoor zijn geen vergoedingen verstrekt anders dan een vergoeding voor gemaakte onkosten. Aan de toezichthouders zijn evenmin leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Toelichting op staat van baten en lasten

Jaarinkomen:

Naam:	G.J. Wilmink	G.J. Broekema	M.M. Blom
<u>Functie:</u>	Directeur- Bestuurder	Directeur- Bestuurder	Interim Directeur- Bestuurder
<u>Dienstverband:</u>			
Aard dienstverband	Onbepaalde tijd	Onbepaalde tijd	Onbepaalde tijd
Uren	38	38	38
Parttimepercentage	100%	100%	100%
Periode	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-08	
<u>Bezoldiging:</u>			
Jaarinkomen			
Bruto loon/salaris	120.802	43.744	
Vakantiegeld	9.664	3.499	
Uitkering eindejaar	-1.400	-	
Uitkering beëindiging dienstverband		75.000	
Totaal	129.066	122.243	-
SV lasten (werkgeversdeel)	10.218	5.960	
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	12.075	7.125	
Totaal bezoldiging 2019	151.359	135.329	-
Totaal bezoldiging 2018	51.700	126.347	93.291

Toelichting:

Van 15 oktober 2016 tot 1 augustus 2019 kan mevrouw G.J. Broekema niet werken wegens arbeidsongeschiktheid. In overeenstemming met RJ 271.205 is hiervoor een voorziening opgenomen. Per 1 augustus 2019 is de arbeidsovereenkomst met mevrouw G.J. Broekema beëindigd en is aan haar een transitievergoeding uitbetaald van € 75.000. Tot 1 september 2018 is zij vervangen door de heer M.M. Blom van Alzheimer Nederland. Vanaf 1 september 2018 is mevrouw G.J. Wilmink door de Raad van Toezicht benoemd tot bestuurder. De uitkering eindejaar bij mevrouw G.J. Wilmink betreft een correctie van een ten onrechte uitgekeerde eindejaar uitkering in 2018.

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
23 Huisvestingskosten			
Huur	249.961		249.110
Servicekosten	47.240		68.500
Overige huisvestingskosten	126.649		162.275
Doorbelasting huisvestingskosten	-85.324		-84.290
	338.526	380.000	395.595

Sinds februari 2013 is Alzheimer Nederland gevestigd in het Huis voor de Gezondheid aan het Stationsplein te Amersfoort. Hier huren wij de vierde etage en betalen een vergoeding voor het gebruik van de algemene ruimten op de niveaus -2, -1, begane grond en 1. Tevens huren wij 11 parkeerplaatsen in de nabijgelegen parkeergarage.

Toelichting op staat van baten en lasten

De doorbelasting huisvestingskosten heeft betrekking op het onderverhuren van m2 aan het Nederlands Gebarencentrum en de coöperatie Deltaplan Dementie.

	Werkelijk 2019 €	Begroting 2019 €	Werkelijk 2018 €
24 Kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden	15.745		20.372
Porti	152.834		143.603
Contributies en abonnementen	45.001		39.118
Drukwerk	17.672		10.531
Assuranties	57.011		71.431
Overige kantoorkosten	1.829		482
	290.091	300.000	285.538
25 Bestuurskosten			
Overige bestuurskosten	15.146		8.526
	15.146	5.000	8.526
26 Overige algemene kosten			
ICT - Software, hosting, beheer en onderhoud	929.404	687.000	529.229
Administratieve dienstverlening	89.548	100.000	79.587
Accountantskosten	46.171	42.000	39.365
Organisatie- en advieskosten	55.803	100.000	33.369
Data Intelligence	15.000	46.000	28.230
Kosten Algemene Verordening Gegevensbescherming	-	25.000	83.153
Overige	35.770	40.000	37.669
	1.171.697	1.040.000	830.603
De kostenstijging bij ICT wordt onder andere veroorzaakt doordat Alzheimer Nederland een nieuw CRM systeem heeft laten ontwikkelen. Daarnaast lopen er nog diverse ICT projecten waar de nodige kosten mee gemoeid zijn.			
27 Afschrijvingskosten			
ICT - Immateriële vaste activa	113.781	135.000	144.054
ICT - Apparatuur	48.801	50.000	43.341
Verbouwingen	22.206	25.000	21.511
Inventaris	34.435	15.000	17.488
	219.223	225.000	226.394
28 Saldo financiële baten en lasten			
Dividend en rente	17.337		-720
Gerealiseerd beleggingsresultaat	20.540		-3.642
Ongerealiseerd beleggingsresultaat	74.889		-7.735
Opgelopen nog te ontvangen couponrente obligaties	381		7.260
	113.147	-	-4.837
Kosten beleggingen	-6.442		-1.692
Netto beleggingsresultaat	106.705	-	-6.529
Bankkosten	-78.550	-80.000	-76.172
Saldo financiële baten en lasten	28.155	-80.000	-82.701

Toelichting op staat van baten en lasten

RATIO'S

De RJ 650 schrijft het hanteren van een aantal ratio's voor die hieronder worden toegelicht. Deze ratio's zijn een belangrijk financieel sturingsinstrument.

	Werkelijk 2019 %	Begroting 2019 %	Werkelijk 2018 %
Percentage wervingskosten	14%	18%	14%
Besteed aan doelstelling ten opzichte van de totale baten	80%	82%	81%
Besteed aan doelstelling ten opzichte van de totale lasten	82%	79%	82%
Percentage beheer en administratie	4%	4%	4%

Percentage wervingskosten

Deze norm betreft de verhouding tussen de kosten werving baten en de som van geworven baten. Deze verhouding mag van Alzheimer Nederland niet groter zijn dan 20%.

Besteed aan doelstelling ten opzichte van de totale baten

Deze norm geeft weer welk percentage van de totale baten aan de doelstelling is besteed. Ook een deel van de kosten van de eigen organisatie heeft direct betrekking op het (kunnen) realiseren van de doelstellingen. Het streefpercentage van Alzheimer Nederland is minimaal 75%.

Besteed aan doelstelling ten opzichte van de totale lasten

Deze norm geeft weer welk percentage van de totale lasten is uitgegeven aan de doelstelling. Ook hier geldt dat een deel van de kosten van de eigen organisatie direct betrekking heeft op het (kunnen) realiseren van de doelstellingen.

Percentage beheer en administratie

Dit betreft het percentage van de kosten voor beheer en administratie ten opzichte van de totale lasten. Het is dat deel van de organisatiekosten, dat niet direct kan worden toegerekend aan besteding aan de doelstelling of aan de fondsenwerving. Alzheimer Nederland stelt dit streefpercentage op maximaal 5%.

Gebeurtenissen na balansdatum en vaststelling jaarrekening

Gebeurtenissen na balansdatum

Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid op tenminste de korte termijn en waarschijnlijk ook de langere termijn. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Aangezien deze situatie niet kon worden voorzien op balansdatum is de eventuele impact hiervan op de organisatie niet verwerkt in de cijfers van de jaarrekening per 31 december 2019. Gegeven de hoge mate van onzekerheid over de ontwikkeling van de coronacrisis is het ook niet mogelijk een redelijke schatting te geven van de impact hiervan op Alzheimer Nederland.

De in 2020 uitgebroken wereldwijde coronacrisis raakt de hele samenleving en dus ook Alzheimer Nederland. In de eerste weken van maart 2020 is met de hoogste prioriteit een continuïteits- en liquiditeitsanalyse uitgevoerd. Hierbij is een inschatting gemaakt van de gevolgen van deze pandemie op onze organisatie. Hierbij kan gedacht worden aan onder andere opbrengstenderving, omgaan met personeel en de gevolgen voor de beleggingsportefeuille.

Wij kiezen voor een aanpak om met onmiddellijke ingang meerjarig fors te snijden in het verplichtingenvolume. Onze keuzes waar we in willen investeren, worden bepaald door onze verwachting waar wij in deze tijd van de coronacrisis het meeste waarde kunnen toevoegen voor onze achterban. Het resultaat is een uitvoerbaar scenario waarbij de continuïteits- en liquiditeitspositie van Alzheimer Nederland niet in het geding is.

Gegeven de grote onzekerheidsmarge bij de gemaakte veronderstellingen in hoe de gevolgen van de pandemie zich verder zullen gaan ontwikkelen in 2020, is er daarbij ook gekozen om naast de continuïteitsreserve van € 3,5 miljoen ook een 'overige reserve' van € 2,5 miljoen achter de hand te houden. In de oorspronkelijke plannen voor 2020 werd nog uitgegaan om onze positieve 'overige reserve' in de jaren 2020 en 2021 in te zetten voor de financiering van onze activiteiten. Zie hiervoor ook de begroting 2020 in het bestuursverslag.

Gezien onze continuïteits- en liquiditeitspositie zien wij geen noodzaak voor personele consequenties.

Alzheimer Nederland heeft voor een deel van de continuïteitsreserve een beleggingsportefeuille. Gezien onze liquiditeitspositie zien wij op dit moment geen noodzaak om die portefeuille ook liquide te maken.

Vaststelling en goedkeuring

De vaststelling door het bestuur en de goedkeuring door de Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland van de jaarrekening 2019 heeft plaats gevonden in een gezamenlijke vergadering op 8 april 2020.

mevr. G. Wilmink - directeur-bestuurder

mr. drs. J.W.E. Spies - voorzitter Raad van Toezicht

prof. dr. G.W.A.M. Padberg - vicevoorzitter Raad van Toezicht

ir. F.A.M. Spijkers - lid Raad van Toezicht

drs. M. Bolle - lid Raad van Toezicht

drs. J.A.L. de Keijzer - lid Raad van Toezicht

drs. V.P. van den Boogert - lid Raad van Toezicht

alzheimer
nederland

Deel III

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Alzheimer Nederland

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2019

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2019 van Stichting Alzheimer Nederland te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag in opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Alzheimer Nederland per 31 december 2019 en van het saldo van baten en lasten over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Alzheimer Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag;
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 18 mei 2020

MAZARS N.V.

Origineel was getekend door drs. M.G.W. Quaedvlieg RA AA MBA

Colofon

Projectleiding en eindredactie	Alzheimer Nederland
Vormgeving	Studio Michelangela, Utrecht
Tekst	Frips en Alzheimer Nederland
Fotografie	Ilvy Njiokiktjien, Jan Peter Fiering en Friso Keuris